

GREGAL

PRVI STUDENTSKI LIST VELEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

BROJ 5 TRAVANJ 1997

CIJENA 5 KN

Novi prilog:

GREGAL TRIBUNE

Tema broja:

85
GODINA POTONUĆA

TITANIC

LIST IZLAZI I TISKA SE NA VELEUČILIŠTU U DUBROVNIKU
UVEZ "TISKARA PAVLEKOVIĆ"

UREDNIŠTVO:

ŽELJKO ČAPIN, DOBRIŠA ČURKOVIĆ, DAMIR GABELJIĆ,
DAMIR MILAT, IVAN PAMIĆ

SURADNICI:

IVAN BAKALIĆ, ROBERT BARIĆ, NIKŠA BOTICA,
LUKA LUKIN, DAMIR MIHOVIĆ

NAKLADA: 60 PRIMJERAKA

ADRESA LISTA:

VELEUČILIŠTE U DUBROVNIKU, ĆIRA CARIĆA 4 (za **GREGAL**)
20000 DUBROVNIK

TEL. 412-811 (lokal 225); FAX 432-563

E-mail adrese:

dgabelic@galija.vdu.hr, ipamic@vdu.hr, zcapin@vdu.hr

ŠTOVANI ČITATELJI

Pred vama je broj koji će izazvati možda najveći bauk do sada , i to ponajviše zbog novog priloga pod nazivom **GREGAL TRIBUNE**, a u kojem i među ostalom ima i necenzuriranih slika. Taj prilog ubacili smo zbog prigovora studenata da smo previše ozbiljni. Nadamo se da nas zbog toga profesori neće masakrirati, jer je ist i prvenstveno namijenjen studentima.

No, to ne znači da u listu nema štiva za profesore. Naprotiv, itekako ima, a bilo bi poželjno da i nakon što se pročitaju kritike i zahtjevi studenata poduzme nešto (tu prvenstveno mislimo na članak o računalima). Kao što ste vjerojatno i primijetili, **GREGAL** dobija sve više suradnika koji pišu za list. Nadamo se da će taj broj rasti i ubuduće. Za temu ovog broja odabrali smo najveću pomorsku tragediju, potonuće putničkog broda Titanic, jer se upravo ovog mjeseca navršava 85 godina od nesreće. Žalimo što naslovnica i ovog broja nije u boji, no bez još jednog sponzora, to je nemoguće.

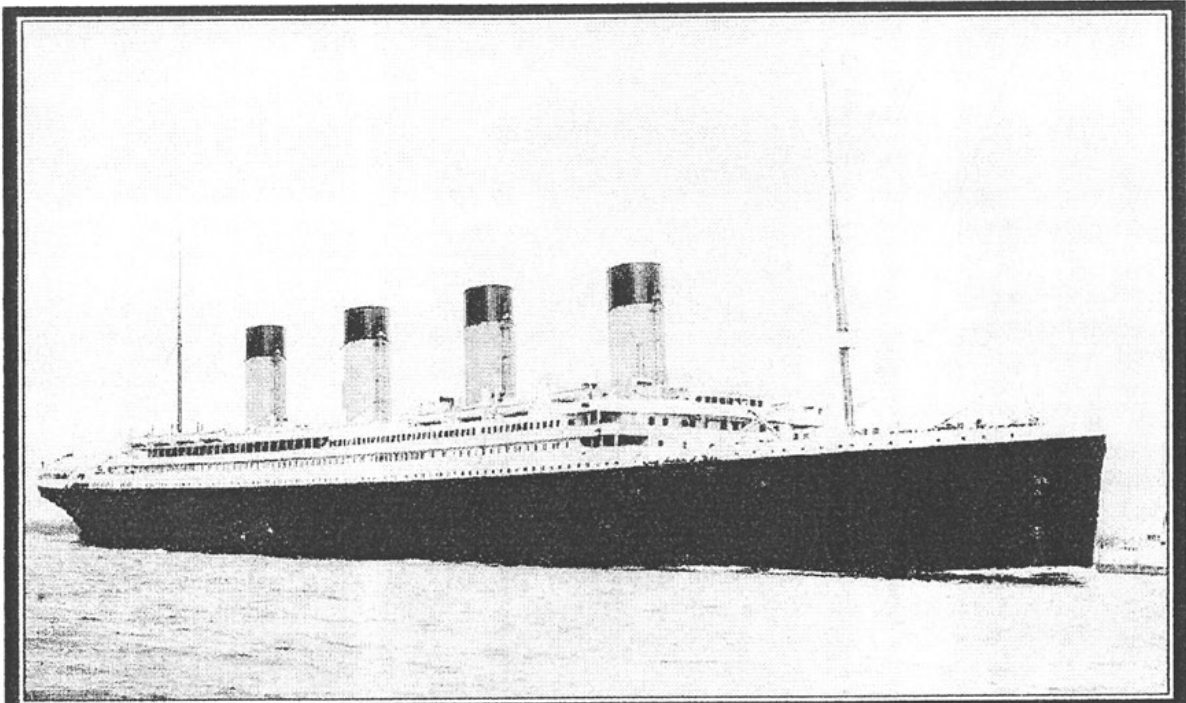
Stoga, koristimo još jednu priliku da se zahvalimo Veleučilištu i tiskari Pavleković koji velikodušno potpomažu naš list.

UREDNIŠTVO

Tema broja	
-Titanic	5
Povijest pomorstva	
-Veliki pomorski narodi: Feničani	11
Kratki spoj	
-FM odašiljač	14
Masna stranica	
-Elektromagnetska propulzija broda	16
Zanos kursa	
-Kompjutorski navigacijski programi	18
Vijesti iz pomorstva	19
Naša posla	
-Čakula: prof. Damić	20
-Jesu li to stvarno naša posla ili nečija tuđa	22
-Mala priča o menzi V	23
Zanimljivosti	
-Di je Dalmacija?	24
-Windows 95	25
Sport	
-Hajduk živi vječno	27
Glazba	
-Stone Temple Pilots	29
Akordoteka	
-Creep	30

Brodarska tvrtka "White Star Line" ponosno je proglasila da će se 10. travnja 1912 na putovanje uputiti najmoderniji i najveći putnički parobrod na svijetu. Brod je nosio ime:

TITANIC

Za temu ovog broja odlučili smo se pozabaviti najvećom pomorskom tragedijom-potonoćem "Titanica", jer se upravo ovog mjeseca obilježava 85-godišnjica te nesreće.

Gradnja

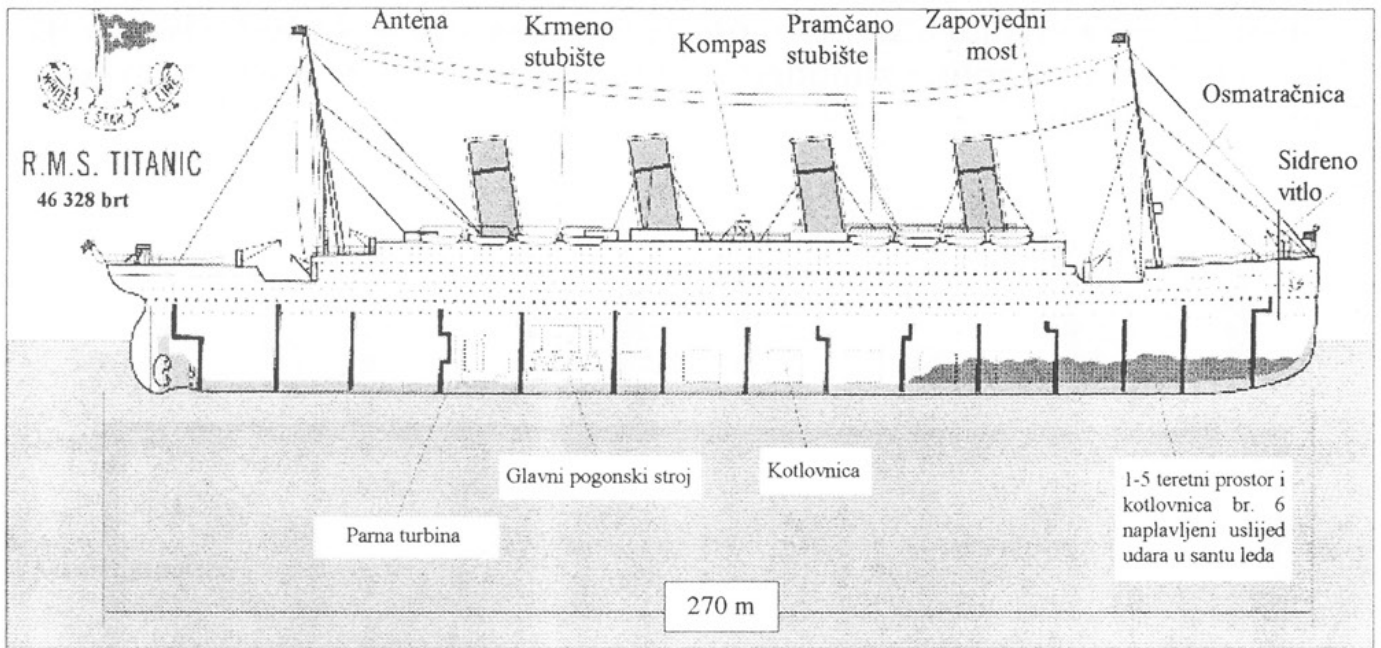
U brodogradilištu Harland&Wolff 16. prosinca 1908. postavljena je kobilica najvećeg broda tog vremena-RMS Titanic. Godinu dana ranije održan je sastanak između J. Brucea Ismay (komercijalni direktor tvrtke "White Star Line") i lorda Jamesa Piriea (menager brodogradilišta "Harland&Wolff"). Ugovorena je gradnja dvaju brodova: "Titanica" i "Olympica". U brodogradilištu pri sklapanju ugovora nije bilo dovoljno mjesta za gradnju ta dva velika broda. Trebalo je čak proći godinu dana da bi se u brodogradilištu pripremio prostor.

Porinuće

"Titanic" je bio drugi u tzv. "klasi Olympic". Prvi izgrađeni brod u toj klasi bio je "Olympic", a treći, odnosno zadnji "Gigantic", kasnije preimenovan u "Britannic". Porinuće "Titanica" izvršeno je 31. svibnja 1911. u podne. Iako je bilo puno okupljenih ljudi, nije bilo nikakve svečanosti. jer za kompaniju "White Star Line" nije bio običaj da krsti svoje brodove pri porinuću. Nakon samo 62 sekunde Titanic je sigurno kliznuo s navoza u rijeku Lagan. Trebalo je 23 tone masti i ulja za podmazivanje navoza dugog 550 metara. Za zaustavljanje broda bilo je

upotrebjeno par sidrenih lanaca kao i šest običnih lanaca. Nakon porinuća brod je otegljen u poseban bazen gdje je opremljen luksuzni interijer i postavljen pogonski stroj. Na tim radovima bilo je angažirano stotinjak radnika. Interijer je bio opremljen sa najskupljim namještajem koji se u to doba mogao kupiti i to u skladu s ranije navedenim dogovorom između Brucea Ismaya i lorda W.J. Piriea da nije bitno koliko će na to biti utrošeno novca.

Tako je konačno Titanic 3. veljače 1912 dopremljen u dok luke Commissions da bi mu se postavili propeleri, te da bi se obavilo konačno bojanje trupa.

Prvo putovanje

Dan u kojem je prvi put Titanic upotrebio vlastiti pogon bio je 2. travnja 1912, kada su obavljani različiti manevri da bi se provjerila njegova navigacijska sposobnost. Nakon što je prošao te ispite Titanic je dobio sve potrebne svjedodžbe i bio je predan u ruke vlasniku.

Nakon toga, 10-tog travnja 1912. zaplovio je na svoje prvo putovanje od Belfasta do Southamptona. Zapovjednik je bio Edward J. Smith, poznat kao milijunerski kapetan, jer je bio najplaćeniji kapetan u svijetu. Kap. Smith je bio najiskusniji zapovjednik kompanije "White Star Line", pa je tako i bilo logično da on preuzme Titanic na njegovom prvom putovanju. Tom prilikom kap. Smith je izjavio da je to njegovo zadnje putovanje, budući se namjerava povući i posvetiti se obitelji. Nakon ukrcanja posade, putnika i pošte u Southamptonu, Titanic je otplovio u Cherbourg u Francuskoj da pokupi još putnika i pošte, da bi u Queenstownu (Irska) obavio zadnji ukrcaj. Kasnije, tog popodneva, Titanic je otplovio u povijest da više nikad ne bude viđen sve dok ga Dr. Ballard ne

bude otkrio 1985. na dnu Atlantskog Oceana.

Putnici "Titanica"

U trenutku isplovljenja iz zadnje luke na Titanicu se nalazilo 860 članova posade i 1348 putnika što je činilo ukupno 2208 osoba. Putnici su bili raspoređeni u tri klase u odnosu na cijenu smještaja. Naravno, najviše ljudi bilo je u trećoj klasi.

Među putnicima prve klase bili su J. Bruce Ismay, kao i najbogatiji čovjek na Svijetu puk. John Jacob Astor sa svojom drugom, osamnaestogodišnjom ženom Madeline. Ostali putnici prve klase bili su elita društva u New Yorku i Philadelphiji.

Drugu klasu sačinjavali su putnici koji su bili na službenom putovanju ili na krstarenju. Među njima bili su i oni putnici koji su bili "prisiljeni" zamijeniti kartu prve klase nekog drugog broda sa kartom druge klase na Titanicu i to najviše zbog štrajka rudara, zbog kojih drugi brodovi nisu plovili.

Putnici treće klase, kojih je bilo i najviše, sastojali su se ponajprije od irskih emigranata, kao i onih iz mediteranskih

PODACI O TITANICU:

Duljina preko svega: 270 m.

Širina: 28.2 m.

Visina nadvođa: 18.5 m.

Visina od kobilice do vrha dimnjaka: 53 m.

Brutto tonaža: 46 328 tona

Netto tonaža: 24 900 tona

Broj paluba: 9

Posada: 899

Putnici: I klasa-329

II klasa-285

III klasa-710

ukupno: 1324

Motora: 2 četvorocilindrična parna stapna stroja

snage 30 000KS ,75 o/min i jedna niskotlačna

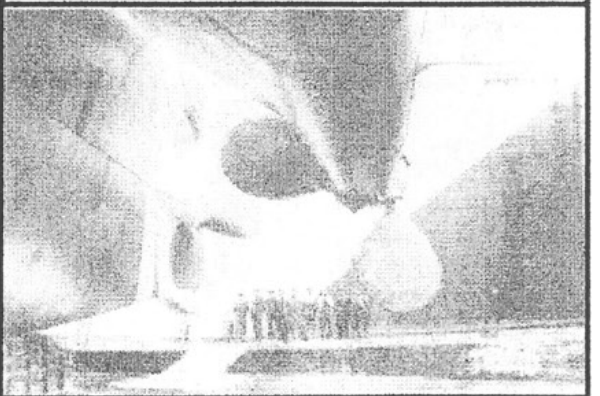
Parsonova turbina snage 16 000KS i 165 o/min

Broj kotlova: 29

Propeleri: 3, srednji-4.8m , vanjski-7.0m

Brzina: 21-23čv

Napomena: Podaci u vezi putnika i posade nisu identični s realnim brojem ukrcanih na brodu, jer su to podaci iz brodskih svjedodžbi. Na brodu je, u trenutku nesreće, bilo 860 članova posade i 1348 putnika.

zemalja. Oni su namjeravali potražiti sreću u obećanoj novoj zemlji. Mnogi od njih imali su šest ili više djece. Prema našim saznanjima na brodu je bilo i oko trideset Hrvata (Čerin, Čačić, Čalić, Dakić, Delalić, Draženović, Econović, Hendeković, Kekić, Lalef, Lulić, Mirko, Petranec, Orešković, Osman, Pašić, Pecruić, Strilić, Tulšaneć, Uzelac...), svi smješteni u trećoj klasi. Od svih njih preživjelo je samo četvoro (Osman, Marija i Nikola Lulić).

Život na brodu

Život na Titanicu bio je sve samo ne dosadan. Putnici prve klase uživali su na razne načine u restoranima (A La Carte Restaurant), zabavnim salonima, knjižnicama, prostorijama za pušenje, plesnim dvoranama, bazenima, saunama, koji su se u luksuznosti mjerili s najboljim hotelima Europe. U drugoj klasi putnici su se najviše bavljali u knjižnicama i restoranima. Čak je i u drugoj klasi postojao lift. Takvo nešto nije postojalo ni na jednom drugom brodu.

Treća klasa, koja je imala svoj restoran kao i prostor za pušenje, bila je mnogo bolja od druge klase na ostalim brodovima.

Posada Titanica

Titanic je imao 860 članova posade od kojih 7 časnika palube (chief, prvi, drugi, treći, četvrti, peti i šesti), na čelu sa zapovjednikom kap. Edwardom J. Smithom. U stroju je bilo 26 strojara od čega čak 12 asistenata, te veliki broj mazača, vatrogasaca,

Kapetan Edward J. Smith

Luksuzni interijer Titanica

električara itd. Prvi oficir stroja bio je Joseph Bell. Od medicinskog osoblja na brodu je bilo 4 liječnika. Zanimljivo je istaknuti da je brod imao vlastiti orkestar od 8 glazbenika za koje legenda kaže da su i trenutku potonuća svirali.

Brodice za spašavanje

Na brodu je bilo 20 brodica za spašavanje, od toga 14 standardnih kapaciteta 65 osoba, dva manja kapaciteta 40 i 4 tipa "Englehardt" kapaciteta 49 osoba. Kada se to zbroji dolazimo do činjenice da se u brodicama za spašavanje moglo spasiti tek 1186 osoba od 2208 koliko ih je bilo na brodu. Koliko se zna spasilo se samo oko 700.

Udar i potonuće

Nedjelja 14. travnja, dan je bio kao stvoren za mirnu plovidbu. Iako nije bilo Mjeseca na nebu su se mogle vidjeti sve zvijezde, pa su časnici smatrali da je svjetlost od zvijezda dovoljna da bi se vidio njihov odsjaj od sante leda. Većina putnika se pripremala za odlazak na spavanje. Neki od putnika prve klase igrali su u salonu bridge i druge kartaške igre. Bilo je i govora o nekoliko upozorenja o ledenim brijegovima koje su primili od drugih parobroda tokom dana. No nije bilo razloga za uzbunu. Pričalo se i o tome da bi Titanic mogao pobijediti rekord u

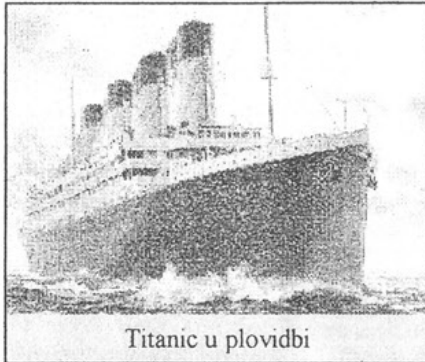
brzini koju je postavio "Olympic" u plovidbi do New Yorka. Mnogi su osjećali da će Titanic stići u utorku u podne 16 travnja umjesto u srijedu kako je bilo i predviđeno. Drugi oficir Lightoller došao je na stražu u 18:00 i njegova straža je trajala do 22:00, kada ga je zamijenio prvi oficir Murdoch. Kap. Smith već je ranije otišao na spavanje, no pošto je znao da je to najgori dio puta upozorio je časnike na povećanu opreznost. Istog dana Titanic je primio od brodova Baltic, Caronia, Amerika i Californiana upozorenja o ledenim santama. Oko 23:40 začula se uzbuna nakon koje će uslijediti najveća pomorska tragedija koja će kao posljedicu imati potonuće

Kabina prve klase na Titanicu

"nepotopivog". Murdoch je naredio zaustavljanje broda, a zatim je zavozio svom snagom nazad. Taj njegov manevar samo je još pogoršao situaciju - Titanic se sudario sa santom leda. Nekoliko trenutaka nakon toga, na most je stigao i kapetan Smith, koji je naredio da mu se donesu izvještaji o šteti. Vijesti nisu bili nimalo ohrabrujuće - pet ili šest vodonepropusnih pregrada bile su pod vodom. Na most je stigao i konstruktor broda Thomas Andrews kojem nije trebalo puno da zaključa da će brod potonuti u roku od nekoliko sati. Većina putnika nije bila svjesna ozbiljnosti situacije, a neki nisu ni znali za sudar. Neki od njih čak su se

i igrali na palubi komadićima leda, dok neki nisu htjeli zbog zime ni izaći vani. Oko 00:15 kapetan Smith je naredio radio operateru da počne slati signale

Titanic u plovidbi

pogibelji. On je poslao tzv. CQD signal, a poslije je počeo slati i SOS signal koji je tek nedavno bio prihvaćen za novi znak pogibelji. To je bila prva upotreba tog signala. Časnici na mostu vidjeli su svjetla nekog broda za kojeg su mislili da je "Californian". Kapetan Smith naredio je da se osim radio signala upotrijebe i svijetlosni signali kao i svijetleće rakete. Radio signale među ostalim brodovima primio je i Titanicov brod bliznac

Zanimljivosti

Jedan relativno nepoznati autor Morgan Robertson izdao je 1898. knjigu u kojoj je opisao zamišljeno putovanje najvećeg putničkog broda na Svijetu na kojem su putovali najbogatiji ljudi na Svijetu. Tada je na putovanju brod udario u ledeni brijeg i potonuo. Pisac je događaj smjestio u mjesec travnju. Njegov brod imao je 70.000 tona (Titanic je imao 66.000 tona), dužinu od 280 metara (Titanic je imao 270 metara). Pisac je točno pogodio brzinu od 25 čvorova i broj putnika od 3000. Najzanimljiviji podatak je to da je taj pisac dao zamišljenom brodu ime "The Titan".

Olympic koji je platio iz američke luke u suprotnom smjeru. Iako je bio na stotine milja daleko, jurio je svom brzinom u pomoć.

Drugi brod koji je bio u blizini bila je "Carpathia". Kapetan broda Arthur Rostron odmah je krenuo prema mjestu nesreće. Prvi lifeboat br.7 spustio se u 00:45. Iako je mogao primiti 65 osoba, u njega se ukrcalo samo 20 osoba. Lifeboat br. 6, također kapaciteta 65 putnika, napustio

je brod sa samo 28 putnika; br. 5 sa 41, a br. 3 sa 32 osobe. Lifeboat br. 1 napustio je mjesto nesreće sa samo 12 osoba, iako je u njega moglo stati 40. Jedan čovjek Ben Guggenheim zamijenio je svoj pojas za spašavanje za košulju sa komentarom: "Ako već treba umrijeti, umrijet ću kao gospodin." Većina putnika iz treće klase bila je zarobljena na brodu, pa u tako morali slomiti pregrade između palube koja je razdvajala drugu i treću klasu. Glavni časnik Baker C. Joughin preživio je zahvaljujući alkoholu. Naime, prije nego je skočio u more popio je veliku količinu alkohola koji je u ledenom moru služio kao "ljudski antifriz". Situacija na Titanicu postajala je sve gorom, pogotovo kada je pramac počeo tonuti. Nakon što su svi lifeboati otišli, preostalih 1500 putnika na brodu nije se pomirilo sa sudbinom, već je izbila strahovita panika. Pogon Titanic, dok je tonuo, bio je i dalje u funkciji zahvaljujući prije svega hrabrosti i požrtvovnosti strojara i vatrogasaca. Sva svjetla na brodu bila su upaljena do zadnjeg trenutka, a brodski orkestar je, da bi smanjio paniku, svirao do potonuća. U 2:05 zadnji lifeboat napustio je brod da bi se oko 2:17 krma broda naglo podigla u zrak i nakon nekoliko minuta potonula u dubinu. Preživjeli su pričali o strahovitim jaucima koji su se čuli iz ledenog mora. Niti jedan lifeboat nije se vratio da bi pomogao

žrtvama koji su plivali u ledenom moru. Zajedno s brodom, more je povuklo i njegovog zapovjednika kap.

Brod koji je spasio unesrećene - Carpathia

E.J. Smitha,

Ubrzo je do unesrećenih došao brod Carpatia.

Preživjeli putnici s Titanica

Gospoda Edith Brown, najstarija putnica spašena s Titanica, umrla je u 100-toj godini života u Southamptonu (Engleska) 20. siječnja ove godine. Tragedija Titanica dogodila se kada je ona imala 15 godina i spašena je u brodići za spašavanje br. 13. Danas još živi 7 putnika koji su preživjeli tragediju.

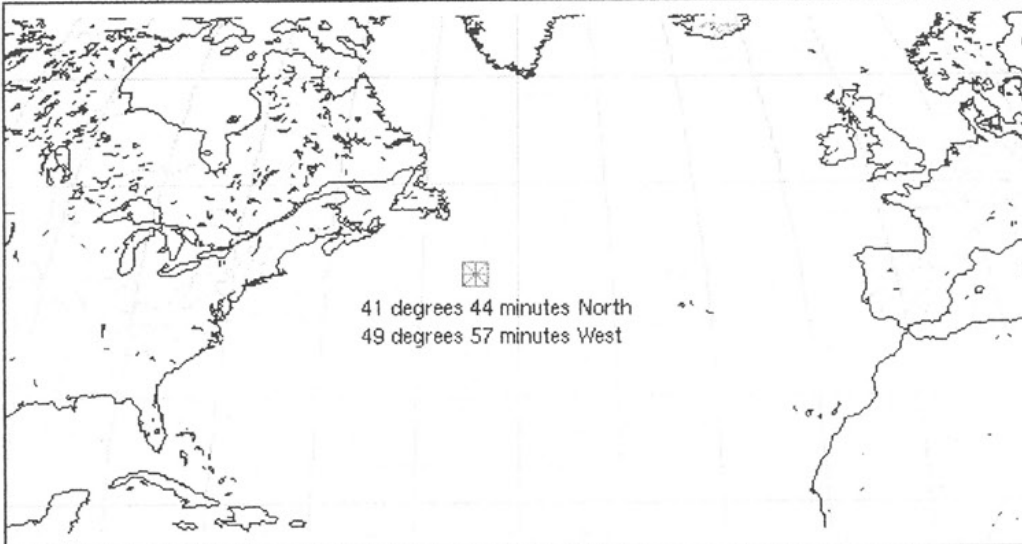
Lillian Gertrude Asplund, 5 1/2 godina kada je bila na Titanicu, a danas ima 88 godina.

Eliza Gladys Milvina Dean, 10 tjedana kada je bila na Titanicu, a danas ima 84 godine. Michel M. Navratil, 3 1/2 godine kada je bio na Titanicu, a danas ima 88 godina. Eleanor Ileen Johnson Shuman, 18 mjeseci kada je bila na Titanicu, a danas ima 86 godina. Winnifred Vera Quick VanTongerloo, 8 godina kada je bila na Titanicu, a danas ima 92 godina. Barbara J. West, 3 godine kada je bila na Titanicu, a danas ima 87 godina. Louise Laroche, 3 godine kada je bila na Titanicu, a danas ima 86 godina.

Damir Milat

Ivan Pamić

Ivan Bakalić

Prava pozicija mjesta potonuća Titanica

Prava pozicija

U vrijeme potonuća Titanica na otvorenom moru pozicija se mogla otkriti na dva načina i to astronomska, međutim u to doba dana nije bio vidljiv horizont, pa se vodila zbrojena navigacija. Ledeni brijegovi mogli su se otkriti samo vizualnim promatranjem, a po noći odsjajem svjetlosti od ledenjaka. Prava pozicija Titanica je 41°43.5' N i širina 49°56.8' W. Titanic je u početku slao poruke s pozicijom 41°44' N i 50°24' W, a kasnije 41°46' N i 50°14' W. Brod Californian bio je udaljen od Titanica 21 milju NNW.

SLUČAJ BRODA

Californian

Istražna komisija SAD-a utvrdila je da je "fantomski" brod koji je bio u blizini Titanica, a koje su vidjeli časnici u trenutku tragedije, bio brod "Californian" s kap. Stanleyem Lordom. Kap. Lord je to na sudu odlučno pobijao tvrdeći da se njegov brod nalazio 120 milja dalje od nastradalog Titanica. No, istražna komisija Senata SAD nije mu povjerovala, već je predložila vladi Velike Britanije da ga Sud časti britanskog Admiraliteta doživotno suspendira, odnosno da mu se zauvijek zabrani upravljanje brodovima velike Britanije kao i brodovima drugih zastava širom Svijeta. I nakon osude kap. Stanley lord je izjavio: "Nisam kriv!". Poslije te osude kap. Lord povukao se u svoje rodno mjesto Penzance u južnoj Englekoj, gdje je i umro 1937. Dvadesetak godina kasnije točnije 12. listopada 1959. u Norveškoj je umro Eric Naoss, zapovjednik i vlasnik nekoliko ribarskih brodova. Za svog života sastavio je oporuku za koju je tražio da se otvori 5 godina kasnije. Tako je 25. svibnja 1964. oporuka u prisustvu novinara i advokata pročitana, što je izazvalo veliki šok. Evo djelova oporuke: "Ja Eric Naoss bio sam kapetan ribarskog broda "Samson" 14. travnja 1912. godine. Moj ribarski brod Samson bio je veći ribarski brod s tri jarbola i veličine 200 brt. Dana 14.

travnja 1912. vraćao sam se brodom Samson u matičnu luku Alesund. Noću između 14. i 15. travnja 1912. opazio sam na nebu dvije vrlo jasne zvijezde za koje sam kasnije ustanovio da se radi o svjetlima nekog velikog broda. Pomislio sam da se radi o reflektorima nekog patrolnog broda SAD-a. Zauštavio sam brod i pažljivo promatrao što se dalje događa. Ubrzo sam primjetio da su na istom mjestu zasvijetlile i signalne rakete crvene boje. Po međunarodnim pomorskim oznakama crvene rakete znakom su velike opasnosti. Naš brod Samson pripremio sam za akciju spašavanja i odmah zatim dao nalog "stroj svom snagom naprijed". Naša plovidba nije dugo trajala jer je odjednom prestalo ispaljivanje signalnih crvenih raketa. Na naše iznenađenje ispaljivanje signalnih raketa se nastavilo, ali to više nisu bile crvene rakete nego bijele. Po međunarodnim pomorskim oznakama, to je oznaka da je opasnost prošla."

Brodski ekonom na Titanicu, prije nego je trebalo nabaviti signalne rakete, zapitao je kap. Smitha koliko ih treba uzeti. U tom trenutku kraj kapetana se nalazio i Lord Bruce Ismay koji je rekao broskom ekonomu: "Crvenih raketa uzmite što manje, jer Titanic je nepotopiv. Bijelih raketa uzmite mnogo više par stotina jer će nam trebati kada budemo uplovljavati

u New York. Naime, tada ćemo prirediti vatromet. "Kada je došlo do katastrofe osoba zadužena za ispaljivanje signalnih raketa počela je sa ispaljivanjem crvenih. Budući da su se crvene brzo istrošile ispaljivač je zastao tražeći da mu netko od brodskih časnika kaže što činiti dalje kada više ne bude crvenih raketa. Budući je Titanic sve brže tonuo, a u blizini nije bilo ni jednog časnika dotična osoba donijela je sama odluku i to najkobniju- nastavila je sa ispaljivanjem bijelih signalnih raketa.

"Za katastrofu Titanica doznao sam mnogo kasnije. Od članova moje posade zatražio sam da mi se zakunu da će zauvijek šutjeti o svjetlima i signalnim raketama koje su vidjeli u noći između 14. i 15. travnja 1912. g. Poslije toga naš život teкао je normalno, bar naizgled. Ja nikad nisam prestao misliti na katastrofu Titanica i i skreno žaliti što nisam pomogao tim jadnim ljudima. Iskreno želim što sam za nepravedno kažnjavanje kapetana Stanlyja Lorda doznao kada je on već davno bio mrtav. Da sam to saznao za njegova života odmah bi se javio bez obzira na posljedice."- završava svoju oporuku Eric Naoss. Poslije toga, kapetan Stanly Lord zapovjednik broda Californian bio je posmrtno rehabilitiran, ali to do danas nikada nije bilo objavljeno u javnosti.

Ivan Pamić

Sante leda

Najrasprostraniji ledeni pokrovi nazvani još i kontinentskim ledom nalaze se na Antartici i na Grenlandu. Led je debeo i do 4 kilometra. Ta se ledena masa pomiče prema moru gdje se od ledenog ruba koji pliva na moru otkidaju veliki blokovi, nazvani ponekad i ledenim otocima. Te sante leda nošene morskom strujom daleko na pučinu ometaju pomorsku plovidbu. Mogu biti velike i nekoliko desetaka kilometara, no što se više udaljuju prema pučini to se više tope i konačno nestaju. Santa za koju se zna da je doplovila najdalje stigla je do blizine Azora. Ponekad se za uništavanje tih santi upotrebljavaju zrakoplovi koji ih bombardiraju. Dosad najveća santa leda koja je ikad izmjerena bila je duga 336 km i široka 97 km. Najveća opasnost je što se najveći dio sante ne vidi, odnosno čak se oko 1/9 nalazi pod morem. Znači ukoliko se nad površinom mora vidi 10 metara, možemo biti sigurni da se pod površinom krije još 90 metara opasnog leda.

Ivan Pamić

Titanicovi brodovi blizanci Olympic i Britannic.

Olympic je porinut 20. kolovoza 1910., a na prvo putovanje krenuo je u lipnju iduće godine. U to vrijeme bio je najveći brod na svijetu. Sudario se 20. rujna 1911. kraj Bramble Banka u Sjevernom moru brzinom od 19 čvorova s putničkim brodom Hawke. U sudaru nije bilo ljudskih žrtava, međutim na oplati Olympica stvorile su se dvije pukotine, pa je rad na Titanicu morao prestati kako bi se Olympic popravio. Olympic je za vrijeme I svjetskog rata služio za transportiranje vojnih trupa. Nikad nije bio oštećen njemačkim torpedima i sretno je prošao kroz rat. Poslije rata brod je dobio nadimak "Stara gospođa sjevernog Atlantika". Brod je povučen iz upotrebe 1935.

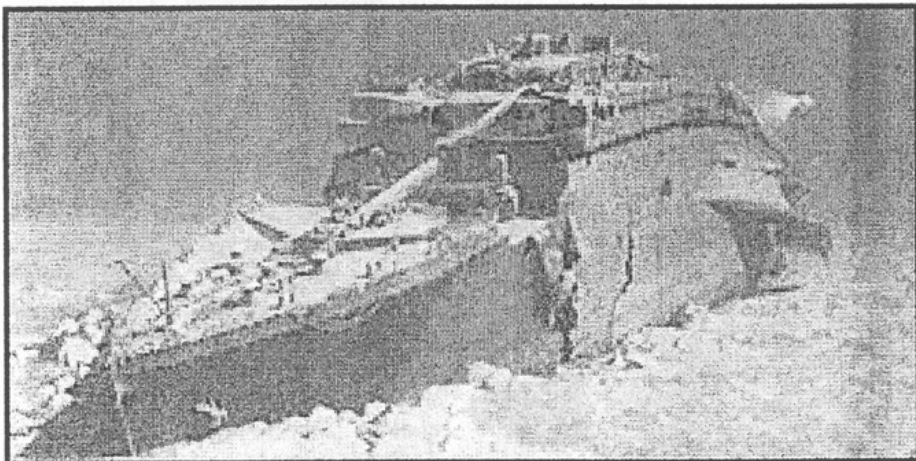
Britannic je porinut u veljači 1914. prekasno da bi ušao u komercijalnu službu zbog izbijanja rata. U početku se zvao "Gigantic", no kompanija White Star odlučila je promijeniti ime vjerojatno zbog sudbine Titanica. Novi brod uistinu je bio gigant. Brod je bio veći od druga dva za čak 5%. U ratu je služio kao brod-bolnica. Poslije rata kompanija White Star namjeravala je da brod postane putnički sa mogućnošću ukrcanja 2500 putnika i 950 članova posade, no taj plan prekinuo je torpedo. Brod je potonuo za samo 55 minuta 21. studenog 1916. u kanalu Kea u Egejskom moru. Oštećenje je bilo jednako onome na Titanicu. Olupinu je 1976. otkrio Jacques Cousteau. Od 1100 osoba na brodu samo je 30 poginulo, a 45 je ozlijeđeno.

Damir Milat, Ivan Pamić, Jean Bakalić

Kako je pronađen Titanic

Prije desetak godina, točnije 1. listopada 1985, znanstvenik Robert Ballard otkrio je olupinu Titanica na dnu Atlantskog oceana, na dubini od 3810 m.

Ekspediciju su zajednički organizirali Woodshole oceanographic institution i French oceanographic organization IFREMER.

DIO PRONAĐENOG TITANICA NA DNU MORA

Robert Ballard -čovjek koji je pronašao Titanic

Usprkos visokoj cijeni svakog zaranjanja (100 000 USD) vodila se duga sudska bitka oko prava na uzbudljivo, ali i vrlo unosno istraživanje čuvenog potonulog broda.

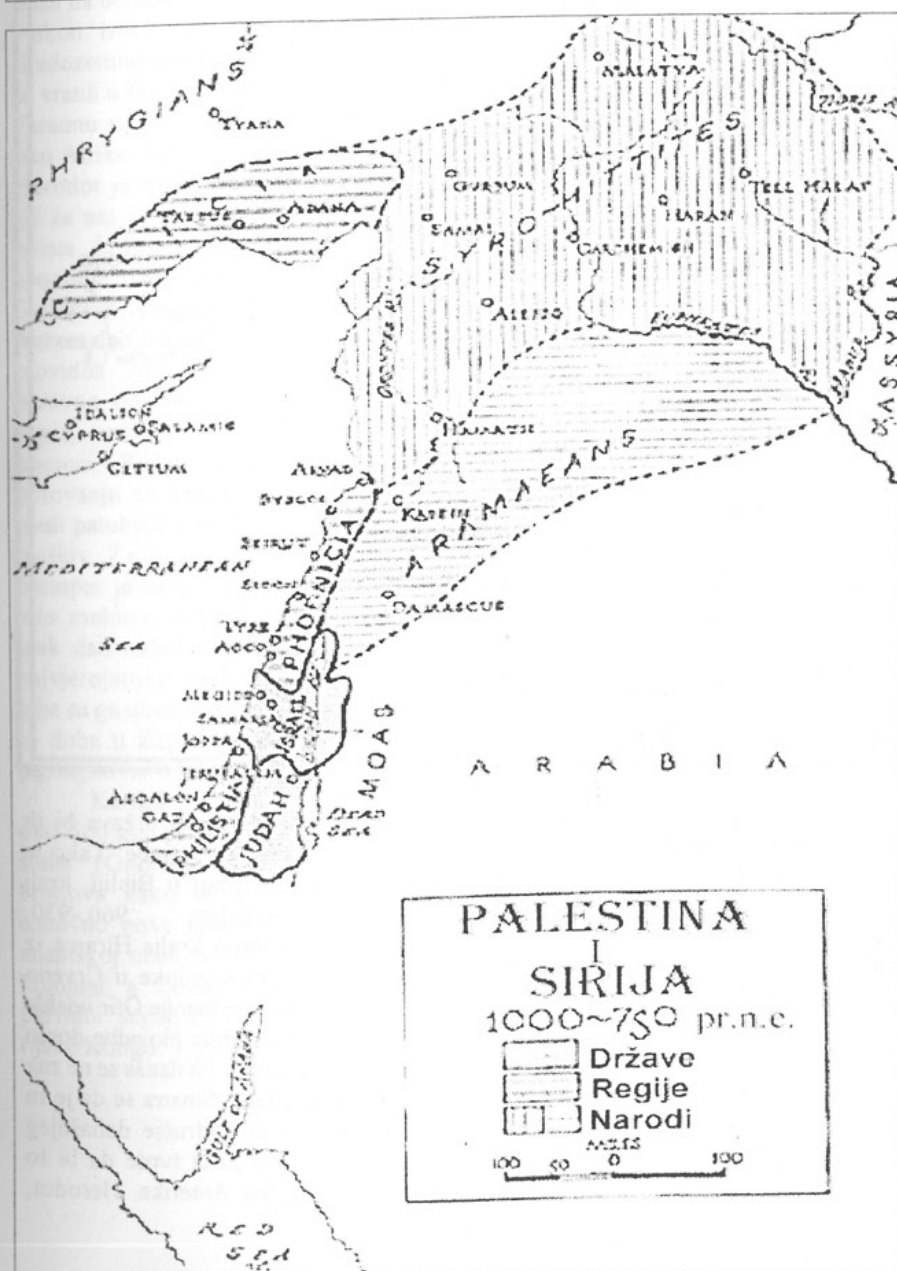
Ivan Pamić

VELIKI POMORSKI NARODI:

FENIČANI

Feničani su u svoje doba bili vodeći pomorski narod koji je trgovao po cijelom Mediteranu i na svim važnijim mjestima osnivao kolonije. Prvi su od svih plovili i po noći koristeći Velikog i Malog medvjeda. Tako su Feničani plovili do Indije i Šri Lanke na istoku, do britanskog otočja na sjeveru, a na zapadu su najvjerojatnije stigli do obala Amerike. Prvi su oplovili Afriku i to oko 2000 godina prije nego što su to učinili Portugalci. Osim što su bili vrsni pomorci, Feničani su izumili i prvo fonetsko pismo koje se sastojalo od 22 slova.

FENICIJA-NASELJAVANJE I RAZVOJ

Fenicija je dio današnje libanonske obale. To područje kao i područje Izraela i Sirije naselilo se prije 5000 god. semitsko pleme Amorita koji su sebe nazivali Kanaaniti. Grci su tom narodu dali ime "Phoinikes" što bi se moglo prevesti kao crveni ljudi. Vjerojatno su im dali to ime jer su Feničani držali monopol u proizvodnji crvene boje iz školjki murex. Prvi Kanaaniti nisu imali dovoljno pomorskog znanja da bi se odlučili na daljnju plovidbu od obale. To znanje donijeli su im tzv. morski narodi koji su izvršili invaziju na Egipat i Bliski istok oko 1200 god.pr.n.e. Pomorstvo im je omogućilo trgovinu i sa udaljenim gradovima pa su tako fenički gradovi ubrzo postali bogati. Postoji još jedan razlog njihovog naglog razvoja, a to je erupcija vulkana na otoku Theri oko 1450 god.pr.n.e. Ta erupcija uništila je minojsku civilizaciju na Kreti koja je držala monopol u pomorstvu i trgovini u tom dijelu. No Fenicija nije bila jedinstvena država već labavi savez nekoliko gradova-država: Biblosa, Tira, Sidona i Arkada. Među njima je vodeću ulogu imao grad Tir.

KOLONIZIRANJE I USPON KARTAGE

Feničani su u funkciji trgovanja s drugim narodom uspostavljali prekomorske kolonije. Te kolonije su osnivane ne silom već sklapanjem

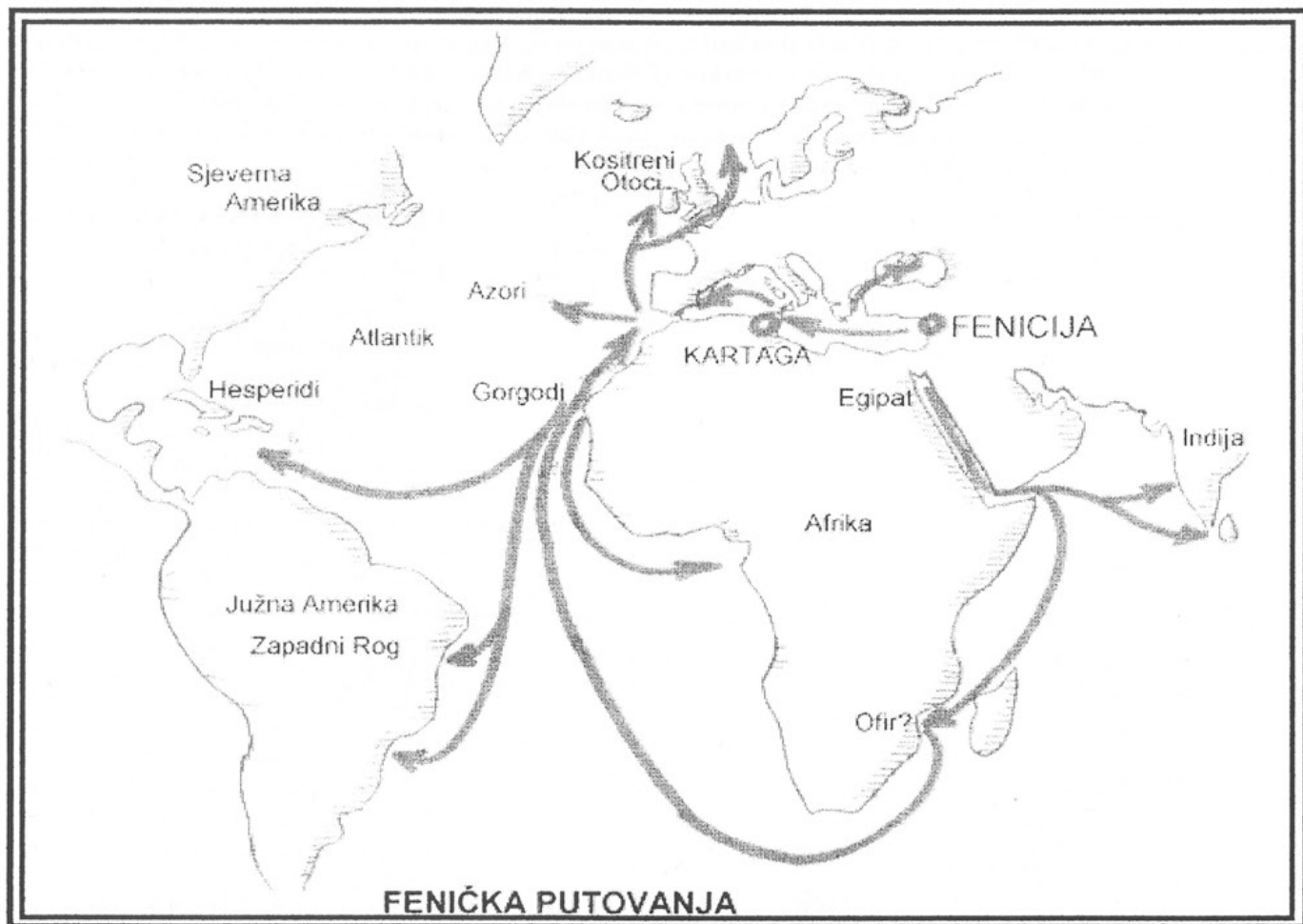
ugovora sa domorodačkim narodom. Taj bi narod i zapošljavali da radi o zakupljenoj zemlji i uzimali ga u vojsku da brani koloniju i sve to uredno plaćali. Prve kolonije bile su osnovane na Cipru, Rodosu i egejskim otocima. Fenički pomorci ubrzo su uplovili u Crno More gdje su na obalama također uspostavili kolonije. Na zapadu, feničke kolonije nalazile su se na Sardiniji,

žele, ali samo na teritoriju koju zahvata jedna volovska koža. Feničani su se poslužili lukavstvom i ubili najvećeg vola, a njegovu kožu isjekli su na tanke kaiševe tako da su s njima opasali ne samo svoj logor na obali već i čitavo brdo na kojem se on nalazio. Tako su 814 god.pr.n.e. udareni temelji Kart-Hadašta, na feničkom "novi grad" koji je kasnije

Azorskih otoka, kao i do britanskih koje nazivaju Kositrenim otocima. Zbog straha od trgovačke konkurencije Kartaga 530 god.pr.n.e. zatvara Gibraltarski prolaz za sve strane brodove.

PLOVIDBE OKO AFRIKE

Budući su Feničani bili najvrjedniji

Malti, Korzici, Siciliji, te kod Marseillea, Parme i Cadiza. Oko 1000 god.pr.n.e. Feničani su uplovili u Atlantski Ocean. Najznačajnija fenička kolonija bila je Kartaga koja se nalazila pokraj današnjeg grada Tunisa. Taj grad je prema legendi osnovala princeza Elisa nakon što ju je brat Pigmalion, kralj Tira, protjerao iz grada. Elisa je sa svojim pristalicama i velikom flotom pristala u Berbersku zemlju. Berberi su nepozvanim strancima ponudili da ostanu koliko

postao poznatim pod imenom Kartaga. Oko 650 god.pr.n.e. Kartaga koristeći nagomilano blago izgrađuje vlastitu trgovačku i ratnu flotu kojom su spriječili grčko nadiranje s istoka. Padom Fenicije pod Asiriju, a potom pod Perziju, Kartaga postaje u VI st.pr.n.e. najznačajnijom silom u Mediteranu. Ovladava starim feničkim kolonijama na zapadu Sredozemlja, te osniva nove, čak i u Atlantiku. U svojim plovidbama Kartažani stižu do Kanarskih i

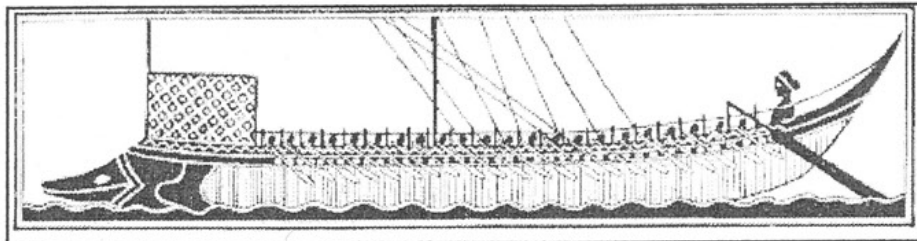
pomorci, kraljevi raznih država bi ih unajmljivali za svoje potrebe. Tako je prema priči sačuvanoj u Bibliji, kralj Solomon (vladao 960.-930. god.pr.n.e.) unajmio kralja Hirma iz Tira. On je krenuo iz luke u Crveno More do tajanstvene zemlje Ofir odakle mu je nakon tri godine plovidbe donio više od 10 tona zlata. Ni danas se ne zna gdje se nalazio Ofir. Smatra se da je to bila Sri Lanka ili područje današnjeg Zimbabvea. Neki pisci tvrde da bi to mogla biti i Južna Amerika. Herodot,

otac povijesti, sačuvao je priču o plovidbi Feničana oko Afrike. Egipatski faraon Necho II (vladao 615.-595. god.pr.n.e.), da bi saznao da li se Afrika može oploviti unajmio je Feničane za taj posao. Feničani su krenuli iz egipatske luke u Crveno More na jug. Svake godine prezimili bi na afričkoj

OSTALE FENIČKE PLOVIDBE

Da su Feničani doplovili do južne Indije i Šri Lanke svjedoče arheološki nalazi nađeni na tom području.

Kartaški admiral Himilko u ekspediciji na Sjever oko

obali da bi nastavili plovidbu u proljeće. Nakon treće godine uplovili su u Sredozemno more kroz Gibraltar i tako se vratili u Egipat.

Faraonu su pričali da im je, u plovidbi oko Afrike, Sunce bilo s desne strane. Herodot je to smatrao izmišljotinom, no za nas je to dokaz da se putovanje odista i dogodilo. Herodot također spominje i jednog Kartažanina Sataspesa kojemu je perzijski kralj Xerxes dao izbor - nabijanje na kolac ili plovidba oko Afrike. Sataspes je naravno odabrao ovo drugo, no nije uspio, već se vratio nakon nekoliko mjeseci. Pričao je da je u svojem putovanju na krajnjoj točki susreo na obali patuljasti narod koji je bio veoma plašljiv. Za razlog zašto nije nastavio Sataspes je naveo da mu se brod nije htio maknuti dalje. No Xerxes ga je ipak dao nabiti na kolac. Sataspes je najvjerojatnije stigao do Rta Palmas gdje su ga uhvatile tzv. "mrtve tišine". U to doba u Zapadnoj Africi živjeli su pigmejski narodi srodni Bušmanima.

Kartaški admiral Hano krenuo je oko 500.god.pr.n.e. izvan Herkulovih stuba (Gilbratar) s flotom od 60 brodova kako bi istražio Atlantik i osnovao nove kolonije. Tako je na atlantskoj obali Afrike uspostavio pet kolonija, a vjeruje se da je u svojoj plovidbi stigao do Gvinejskog zaljeva i rijeke Kongo.

425.god.pr.n.e. doplovio je do britanskog otočja i dalje do Sjevernog mora.

DA LI SU FENIČANI DOPLOVILI DO AMERIKE?

Feničani su kao što je već napisano uveliko plovili Atlantskim oceanom od Gvinejskog zaljeva do britanskog otočja. Tako su stigli i do Azora gdje su otkriveni ostaci kula i bakrenjaci iz kartaškog doba. No, da li su plovili i dalje do Amerike? Prema svim dostupnim podacima izgleda da jesu. No, to iz straha od konkurencije nisu objavili. Iz istog razloga su zatvorili i Gibraltar 530 pr.n.e. i počeli širiti glasine o morskim čudovištima i drugim strahotama koje čekaju pomorce ukoliko se zapute u Atlantik. Te priče su bili i glavni razlog zašto se europski pomorci nisu usuđivali na putovanja po oceanu punih 2000 godina.

Prema Pliniju Kartažani su 40 dana plovidbe na Zapad od otoka Gorgoda (vjerojatno kanarski ili kapverdski otoci) otkrili dva vrlo velika otoka Hesperida. Hesperidi su inače otoci za koje se u Antici vjerovalo da postoje negdje na zapadu Atlantika. Dan plovidbe od ta dva otoka Kartažani su otkrili kontinent kojeg su nazvali Zapadnim rogom. Kasnije su Kartažani zabranili pod prijetnjom smrću da itko ponovno tamo plovi jer nisu htjeli da se zna za to mjesto na koje se moglo lako

pobjeći ukoliko bi Kartagi zaprijetila kakva opasnost. Neki pisci smatraju da je upravo Amerika poslužila kao utočište Kartažanima koji su se uspjeli spasiti nakon razaranja grada od strane Rimljana 146.god.pr.n.e.

Osim ovog navoda, o posjetu Feničana Americi govore i tradicije američkih domorodaca kao i nekoliko otkrivenih natpisa na Feničkom jeziku pronađenih u Južnoj Americi.

Tako jedan natpis za koji se vjeruje da nije falsifikat nađen u sj. Brazilu u blizini Paraibe govori o pomorcima iz Fenicije koji su tu u gorovitoj šumi već 10 godina i umiru od gladi i bolesti. U istom se natpisu spominje i već navedeni kralj Hiram kojeg je kao što se zna Solomon unajmio u svoju službu oko 950.god.pr.n.e.

Jedan drugi natpis pronađen 1938 na jednoj teško pristupačnoj pećini kraj Rio de Janeira navodi imena Tir, Fenicija, Badezir i Jethbaal. Zna se da je Badezir uistinu postojao i da je vladao u Feniciji od 855-853.pr.n.e., a njegov otac Jethbaal od 887-856.god.pr.n.e. Ti podaci su međutim bili nepoznati tridesetih godina ovog stoljeća pa se smatra da je taj natpis originalan.

Ako su Feničani mogli oploviti Afriku ne vidim zašto ne bi mogli stići do Amerike do koje je lakše doploviti nego li oploviti Afriku.

PROPAST KARTAGE

Nakon što su od Feničana naučili ploviti, Grci su također počeli osnivati kolonije u Sredozemlju, pa je tako došlo i do sukoba sa Kartažanima. U početku Rimljani su bili na strani Kartažana, da bi kasnije postali najveći neprijatelj Kartage.

U tri punska rata (264.god.pr.n.e.-146.god.pr.n.e.) Rimljani su porazili Kartažane i potpuno im razorili grad. Grad je gorio 10 dana, a nakon toga su Rimljani posuli svu zemlju uokolo sa solju kako tu više ne bi ništa raslo i živjelo. Tako su Feničani kao narod prestali postojati jer su se u Feniciji već bili asimilirali sa došljacima, a njihova daleka putovanja po moru pala su u zaborav.

Ivan Pamić

FM MINI ODAŠILJAČ 0.2 W

Za elektroničare početnike koji vole uživati u plodovima svoga rada predstavljam o jednostavan FM radio odašiljač malih dimenzija. Elementi za izradu uređaja mogu se naći u svim čipotekama.

Tehničke specifikacije

Tip modulacije: FM

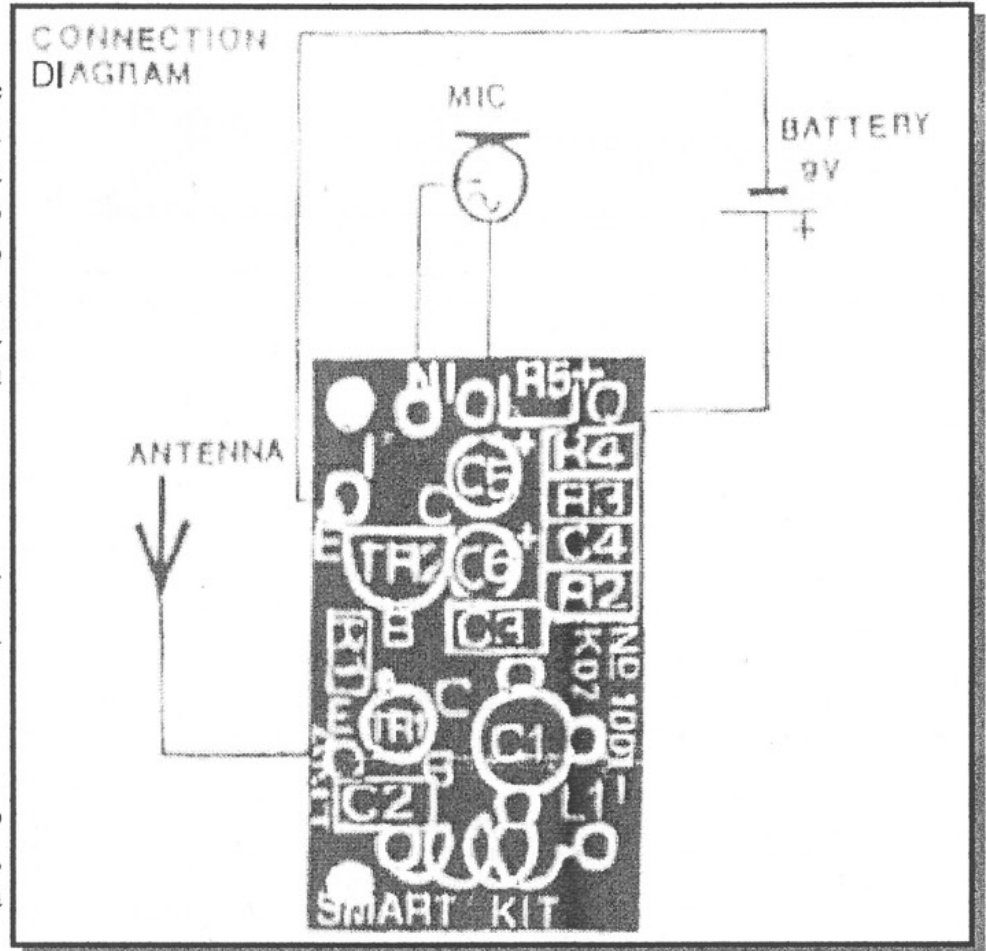
Frekvencijski opseg: 88 - 108 MHz

Napon napajanja: 9-15 V (DC)

Max. struja: 30 mA

Izlazna snaga: 0.2 W

domet: 100 m (ovisno o anteni, ugođenosti, okolišu, osjetljivosti prijemnika itd.)

Princip rada

FM znači da je amplituda izlaznog signala konstantna, a frekvencija se mijenja prema promjeni ulaznog (audio) signala. Izlazna frekvencija je ugodna na 88-108 MHz (FM opseg). Frekvenciju možete lako promijeniti trimer kondenzatorom C_1 . Kad bi htjeli koristiti frekvencije izvan FM opsega trebali bi promijeniti zavojnicu L_1 . Više namota dati će nižu frekvenciju, a manje namota rezultirat će frekvencijom višom od 108 MHz. Tada bi trebali ugoditi i vaš prijemnik da radi izvan FM opsega. Uređaj koristi mikrofonski kondenzatorskog tipa čiji je dielektrik zrak, a ima pomičnu i nepomičnu

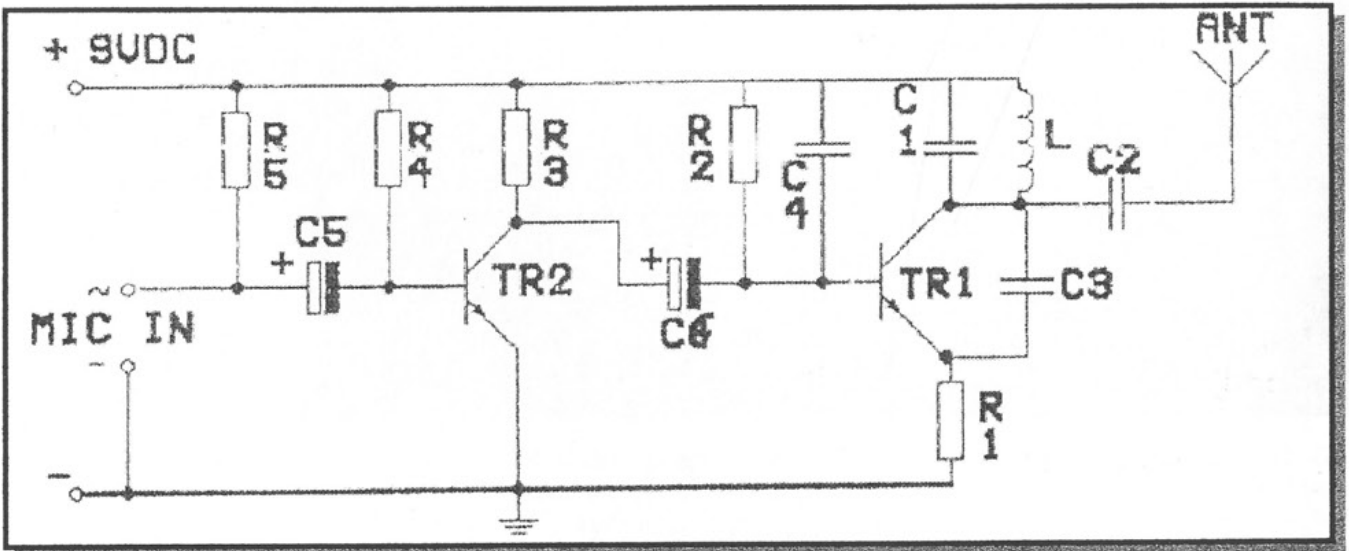
ploču. Pomična ploča je tanka metalna membrana koja vibrira pod zračnim pritiskom (zvukom) mjenjajući tako kapacitet mikrofona i stvarajući električni signal. Ovaj signal ulazi u bazu T_2 (predpojačalo NF) preko kondenzatora C_5 . Pojačani signal prolazi kroz C_6 na ulaz oscilatora T_1 modulirajući FM signal. Frekvencija oscilatora kontrolira se LC krugom (L i C_1). C_6 također sprječava prijelaz istosmjernog signala. Nastali RF signal se preko C_2 prenosi dalje na antenu.

Za napajanje možete koristiti malu bateriju od 9 V sa veoma dobrim rezultatima. Antenu napravite od komada žice duge oko 65 cm. Konstrukcija odašiljača je veoma jednostavna i ne biste trebali imati nikakvih problema u njegovoj

gradnji. Prilikom lemljenja lemilica se ne smije dugo držati na pločici jer toplina može uzrokovati razna oštećenja, pogotovo na poluvodičima.

Nakon što je sastavljanje gotovo, spoji se baterija. Prijemnik ugodite na slobodno područje, te ugadjajte trimer C_1 dok se ne poklope frekvencija odašiljača i prijemnika. Ako se odašiljač nalazi blizu prijemnika nastati će visok pištav zvuk zbog povratka signala u mikrofon.

Svaki odašiljač ima svoje harmonike koji su različite frekvencije i obično imaju mali domet. Da biste bili sigurni da ste na pravu frekvenciju, ugadanje odašiljača vršite na što većoj udaljenosti od prijemnika. Zbog velike osjetljivosti mikrofona, čuju se i udaljeni zvukovi, tako da odašiljač može pokriti i veću prostoriju.

LISTA DIJELOVA

R_1 - 180 Ω

R_2 - 12 k Ω

R_3 - 1 k Ω

R_4 - 1 M Ω

R_5 - 39 k Ω

C_1 - 7-35 pF promjenjivi

C_2 - 8.2 pF keramički

C_3 - 8.2 pF keramički

C_4 - 1.5 pF keramički

C_5 - 1 μ F / 25 V elektrolit

C_6 - 1 μ F / 25 V elektrolit

T_1 - 2N2222 NPN

T_2 - BC547 ili BC548 NPN

L_1 - 4 namota $d=6$ mm

mikrofon - kondenzatorski

Robert Barić

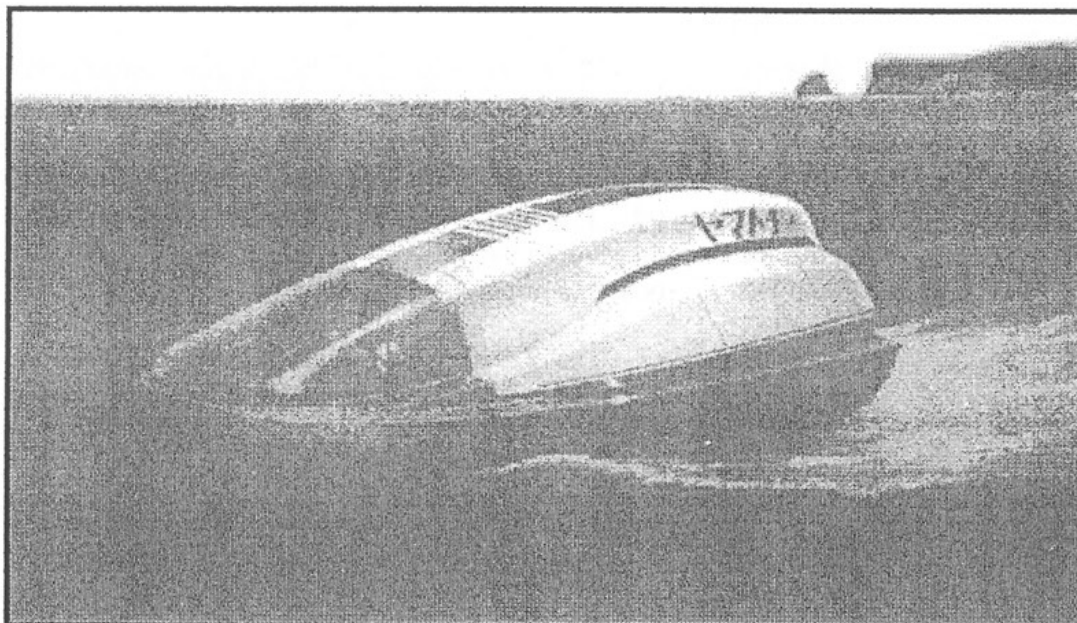
Studentski zbor u suradnji sa prof. A. Franušićem organizira

MALONOGOMETNI TURNIR

U POVODU DANA DRŽAVNOSTI

PRIJAVE SE MORAJU PREDATI DO 01. 05. 1997.

ZA SVE DETALJNIJE INFORMACIJE OBRATITI SE PROF. A. FRANUŠIĆU OSOBNO ILI U PROSTORIJE STUDENTSKOG ZBORA.

ELEKTROMAGNETSKA PROPULZIJA BRODA

Godine 1985. Japanska zaklada za unapređenje u brodogradnji (Japan foundation for shipbuilding advancement-JAFSA), utemeljila je odbor za razvoj supervodljive elektromagnetske propulzije broda (Comitee for development of superconducting electromagnetic propulsion ship-SEMP).

Do tada JAFSA je provodila temeljna istraživanja za propulzione sustave. Eksperimentalni brod YAMATO I konstruiran je 1990. godine te je podvrgnut probnoj vožnji u svrhu provjere provodljivosti elektromagnetske propulzije.

Brod je dug 30 metara, širok 10 metara, visok 2,5 metra, gaza 1,5 metara i sa deplasmanom od 185 tona. Efektivna porivna snaga broda je 8000 N, te postiže brzinu od 8 čvorova.

Brod ima elektromagnetsku propulziju, umjesto tradicionalnog pogona (propeler), što je prvi takav brod ikad izgrađen.

Princip elektromagnetske propulzije zasniva se na temelju tzv. "Lorenzove sile" (sl.2). Elektromagnetska propulzija dobiva se iz toka električne struje u magnetskom polju bivajući podvr-

gnuta okomitoj sili proticanja istovremeno smijeru struje i smjeru magnet-skog polja. Električna struja biva poslana kroz morsku površinu iz unu-trašnjeg generatorskog sistema, te prolazi kroz elektrode koje su smještene na dnu broda. To dovodi do ionizacije morske površine u okolini broda. Supervodljivi elektromagnet koji se također nalazi unutar broda stvara jako magnetsko polje. Elektromagnetsko polje producirano iz električne struje odupire se polju magneta te uvjetuje silu na ionima morske vode i brod se kreće prema naprijed.

Da budemo temeljitiji, postoje dva sustava elektromagnetske propulzije broda.

Prvi sustav je taj da se sila elektromagnetske propulzije producira s morske površine uokolo broda koja je stvorena vanjskim magnetskim poljem.

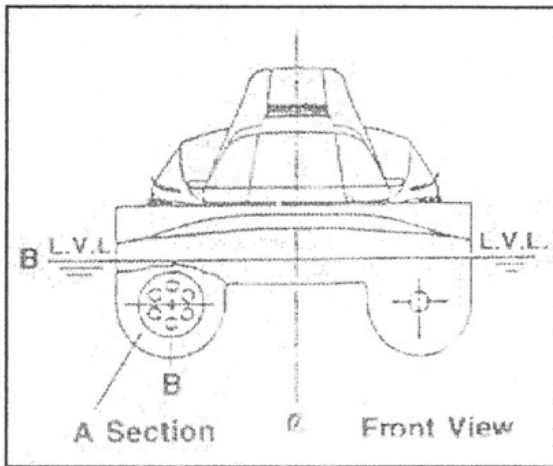
Drugi sustav je konstruiran tako da sama morska voda protječući kroz

kanal smješten unutar broda, daje elektromagnetsku silu. Ta sila je stvorena unutarnjim magnetskim poljem. U prvom sustavu bilo koji predmet načinjen od čeličnog materijala koji bi se našao u blizini broda bio bi neizbježno privučen. U drugom sustavu magnetsko polje može biti ograničeno iznutra ili zatvoreno u kanalu unutar broda.

Što se tiče zaštite okoliša SEMP brodovi u daljoj budućnosti koristit će ovaj drugi sustav, tj. sustav unutarnjeg magnetskog polja.

Snaga potrebna za propulziju uglavnom se koristi s elektromagneta i električna struja će se prenositi na morsku

vodu. Ključ uspjeha kod ovakvog propulzijskog sustava je u supervodljivom magnetu. Pojava supervodljivosti tj. gubitak električnog

Slika 1. Pogled sprijeda prikazuje supervodljive elektromagnetske potiskivače

otpora materijala na vrlo niskoj temperaturi otkrivena je prije mnogo godina. Ta temperatura je približna apsolutnoj nuli, pa do sada nije bila u praktičnoj upotrebi. Godine 1973. znanstvenici su donekle uspješno

ZABRANJENO PROFESORIMA I SVIMA ISPOD 18 METARA

GREGAL TRIBUNA

OVO JE PRVI PRILOG GREGALA ZA ONE KOJIMA JE OSTATAK DOSADAN I OZBILJAN

ŠTO DOBIJEŠ KADA SE GUDIN I
STONOGA INTIMNO OPĆE?

STO PRŠUTA

ŠTO JE REKAO MUJO KAD JE
UMOČIO RUKU U BOCU KISELINE?

OVA BOCA NEMA DNA.

ŠTO DOBIJEŠ KRIŽANJEM
STONOGE I JEŽA?
STO METARA BODLJKAVE ŽICE

EXKLUZIVNO!!!

Policajci su uhitili
nekog tipa zbog
nedopuštenog
nošenja oružja
-imao je nož u leđima

by PESKO

PEDAGOŠKA EDUKATIVNA ŠKOLSKA KULTURNA ORGANIZACIJA

SENZACIONALNO

Pamela Lee Anderson razgolitila je svoju dušu novinarima Gregala

NEĆU SE VIŠE BRIJATI

Čuli smo da se više nećete brijati. Zašto?

-Well, dok sam bila mlada imala sam probleme sa dlakama na licu koje sam morala skrivati na razne načine, but now kada sam se afirmirala u poznatu glumicu odlučila sam da ne skrivam više svoje dlake.

Imamo informaciju da ste imali problema i sa dlakama na prsima.

-Oh, yes imala sam cijelu tapiseriju, pa sam ih stoga morala povećati silikonima da se ne bi vidjele.

U Afganistanu su vas talibani proglasili zbog vaše brade ženom tisućljeća, te najavili da će uvesti zakon po kojem će ženama biti ubuduće zabranjeno brijanje brade. Kako to komentirate?

-You now, taj problem su potakle afganistanske feminiskinje koje su bile bijesne što samo muškarci mogu imati bradu. Ja se u potpunosti slažem s vama.

Zar ne mislite da bi to moglo izazvati zabunu kod muškaraca prilikom intimnih odnosa?

-Pa, meni je svejedno, budući da se to mom mužu češće događalo i nije mu smetalo.

Zahvaljujemo na ovom ekskluzivnom interviewu s nadom da neće biti i posljednji. Imate li što reći za kraj?

-Veliki šef kuhinje M. Gadafi jednom je rekao: "Oklahoma neće nikada pripasti Čukćima".

*Many greetings to
"Gregal"
from
Pamela L. Anderson*

STUDENTI LETE U NEBO

Netko od IRA- inih, ETA- inih terorista postavio je bombu negdje na Veleučilištu s namjerom da pošalje studente "nebu pod oblake"- mogao bi netko zaključiti iz naslova. Ali, ne, ne, poštovani i nadasve uvaženi čitatelji Gregala, nitko ne namjerava napraviti anđele od studenata (premda oni to već i jesu). Pa dobro onda, kako će onda studenti u nebo.

Veoma jednostavno. Naime Veleučilište je donijelo dalekosežnu odluku da se u njihovim prostorijama otvori poslovnica "Atlasa". A Zašto? Pa iz dobro obaviještenih izvora saznali smo da će "Atlas" prije svakog ispita organizirati izlete u zrakoplovima i zrakomlatima do neba kako bi studenti u svojim molitvama da prođu ispit bili bliže Bogu. Ali (uvijek postoji neki ali) studenti, OPREZ jer stara poslovnica govori: "Ko visoko leti nisko pada (ispit)".

Amerikanci na faxu ljepši spol

EXKLUZIVNO!!!

Ekskluzivno za GREGAL Peško je svršio telefonski interview sa amerikankom koja nije htjela otkriti svoj identitet, već je rekla da će se o njoj sve saznati kada se upiše na Veleučilište u Dubrovniku u sklopu American College in Croatia.

☎ Što vas je nagnalo da dođete u Dubrovnik?

Pa iz prve sam se mislila uključiti u vašu borbu za slobodu, kao što prikazuje slika koju sam vam poslala, da bih kasnije, kad je rat završio, odlučila osbaciti oružje i pomoći na drugi način Hrvatima.

☎ Da li ste prije bili u Dubrovniku?

Da, kao turist još davne '82 kada sam imala 6 godina, pa se dobro i ne sjećam. Sada bih tamo htjela doći i naučiti nešto više o Hrvatskoj i njenim ljepotama.

Da li je mali Mijo pregazio mrava prelažeći preko ceste?

Ne zgazio je na zebri.

-Našto misliš dragi?

-Ninašto.

-Kako? Ne može se misliti ni na što!

-Može, mislio sam na tebe!

-Jučer sam ubio pet muha- dva muška i tri ženske.

-Kako znaš što su ?

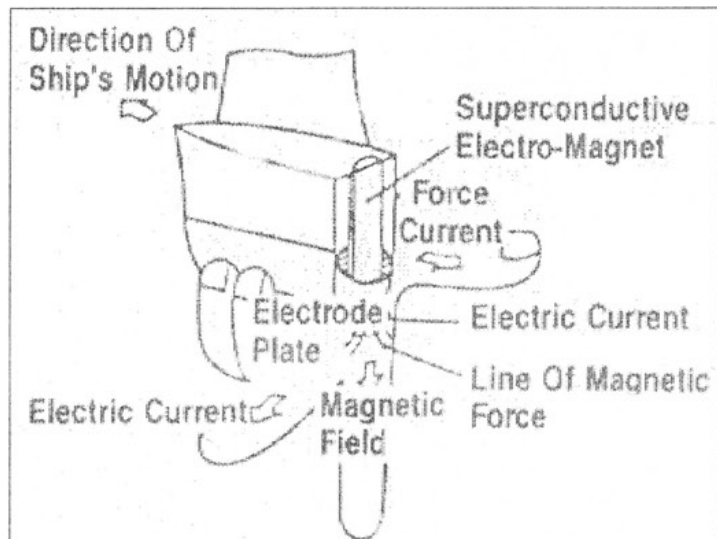
-Lako, dvije su bile na boci vina, a tri pred ogledalom!

HORRORSKOP

ZVJEZDE JE ZA VAŠ
PROUČIO GREGALOV
STRUČNI ASTROLOŠKI
TIM:

Dr.gr.Ivan Bakalić
Don.Nikša Botica,dr.
Av.av.Damir Milat
Dr.Ko.Ivan Damić

<p>♈ j^ooVAN</p> <p>Povoljan utjecaj Kriptona djelovat će na vas poput neonskih lampa u domu krapinskog pračovjeka.</p> <p>Soldi: Skočila je cijena dionica vunениh proizvoda stoga se ne trebate plašiti finansijskih problema.</p> <p>Zdravje: Čuvajte se Edwarda Škarorukog i kloniranja.</p> <p>Jubav: Sudeći prema brojanju ovaca u snu nećete imati problema jer se tu može naći vaša crna ovca.</p>	<p>♏ baLAV</p> <p>Izuzetan planetarni utjecaj utječe na utjecanje rijeke u Himalajsko more, ali to nema nikakve veze sa vama.</p> <p>Soldi: Podajte Bogu božje, a lavu lavlje.</p> <p>Zdravje: Val Kilmer i Michael Douglas vrebaju na vas.</p> <p>Jubav: Ako ne možete ufačkati lavicu u Savani potražite gradsku curu (ZOO).</p>	<p>♁ S3JELAC</p> <p>Vama je lako jer gdje god da pošete strelice vam pokazuju put. Samo pazite da ne zalutate pred streljački zid.</p> <p>Soldi:Ubrzo se održava turnir u pikadu, mogli bi što inkasati u koliko se lady Marian ne skine sa Robina Hooda.</p> <p>Zdravje:Čuvajte se Indijanaca , jer i oni konje za trke imaju.</p> <p>Jubav:Pazite da vam strela ne izleti iz tobolca.</p>
<p>♉ qBIK</p> <p>Negativan utjecaj repa kometa Halle-Bopp može izazvati tegobe za vrijeme ritanja u koridi.</p> <p>Soldi: Ne rastu na stablima, a zapamtite da bikovi ne lete.</p> <p>Zdravje: Pazite na toreadore i čuvajte se njihovih čačkalica.</p> <p>Jubav: Nabijanje rogova djeluje štetno na vaše dugotrajnije veze.</p>	<p>♍ naDJEVICA</p> <p>Utjecaj Venere mogao bi djelovati na vaš osobni još (ne)taknuti ozonski omotač.</p> <p>Soldi: I djevice mogu zarađivati u noćnoj smjeni.</p> <p>Zdravje: Taknuto-maknuto.</p> <p>Jubav: Vama je to još nepoznat teren u pravom smislu riječi.</p>	<p>♏ JA(q)RAC</p> <p>Mjesečeve mijene sada pozitivno djeluju na vaš apetit, no možete biti isfrustrirani smokvinim listom, odnosno tu prvu odjeću bi mogli i jesti.</p> <p>Soldi: Nije u šoldima sve</p> <p>Zdravje: Pazite približava se 1.V. i raznjevi.</p> <p>Jubav: Vole vas u Istri, pogotovo u pečenom obliku.</p>
<p>♊ oBLIZANCI</p> <p>Nalazite se pod vrlo intenzivnim utjecajem YUpitera koji vas vuče prema jugu.</p> <p>Soldi: Morat ćete podijeliti regres sa bratom blizancem, starijim 2 godine od vas.</p> <p>Zdravje: Isto kao i vašem bratu.</p> <p>Jubav: Napravite sa vašom djevojkom isto što i s regresom.</p>	<p>♎ doVrAGA</p> <p>Pogledajte Velikog Medvjeda i produžite od Dubhe pet daljina i dobit ćete zvijezdu Sjevernjaču pa ćete znati da ste na pravom putu (dovraga).</p> <p>Soldi: Na vagi će uvijek prevagnuti vagon.</p> <p>Zdravje: Vage obucite bundej jer puše vaga-bundo.</p> <p>Jubav: Jubav se nemože mirit vagom.</p>	<p>♃ odVODENJAK</p> <p>Nepovoljan utjecaj Urana (U-235) može izazvati brojne antinuklearne prosvjede u svijetu.</p> <p>Soldi: Pazite kako vozite</p> <p>Zdravje: Čuvajte se vode u koljenu i pravilno postavljene vodonstalacije u stanu.</p> <p>Jubav: Priznajte, svidaju vam se vodoinstalateri.</p>
<p>♋ iRAK</p> <p>Mjesec utječe na morske mjene pa ćete se tako nalaziti čas na suhom, čas na mokrom.</p> <p>Soldi: Plima i oseka vrijede i za vaš džep</p> <p>Zdravje: Čuvajte se kemoterapije i rođaka na plućima.</p> <p>Jubav: Uštignite ponešto.</p>	<p>♆ uŠKO(R)PION</p> <p>Život nije ipak tako crn poput vaše odjeće i nafte što se izlila sa tankera ČERNi u Crno more na crni petak.,</p> <p>Soldi: Uštignite se jer ste samo sanjali da ste dobili na lutriji.</p> <p>Zdravje: Smijeh je lijek, liječite se crnim humorom</p> <p>Jubav: Upast ćete u ljubavnu mrežu crne udovice,sto(no)ga oprez!</p>	<p>♋ getRIBE</p> <p>Prije par dana policijska uprava Dubrovnik obznanila je da je uzaptila ribaricu u noći punog mjeseca.</p> <p>Soldi: Pitajte na peškariji</p> <p>Zdravje: Osjećate se kao riba na suhom</p> <p>Jubav: Pazite da vas ko ne butarga.</p>

Slika 2. Princip elektromagnetske propulzije prikazan je Flemingovim pravilom desne ruke.

Lorenzova sila inducirana je u ioniziranoj morskoj vodi zbog električne struje.

Brod dobiva svoj propulzijski potisak djelovanjem morske sile pokrećući je prema krmu broda.

jakosti 2000 A uz napon od 150 V. Izmjenična struja proizvedena u generatoru ispravlja se u istosmjernu.

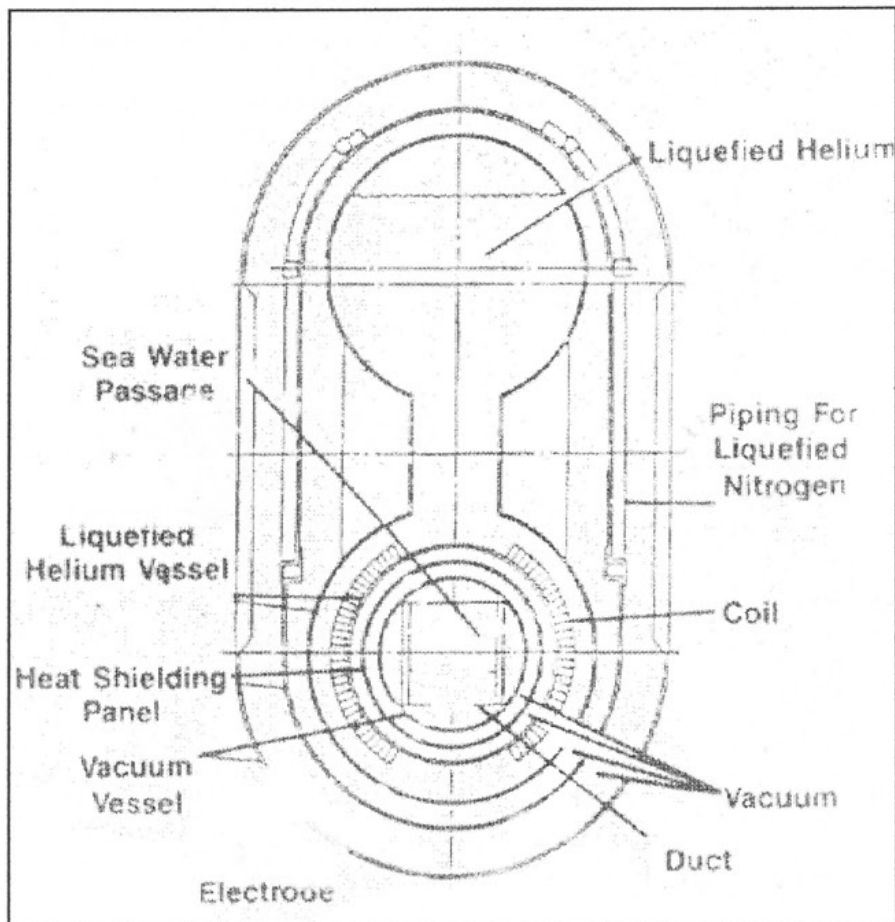
Godine 1988

dizajniran je SEMP brod te su proizvedeni supervodljivi magnet i hladnjak s helijem. Znanstvenici koji su radili na ovom projektu navode pretpostavke koje će se primijeniti u

novijim tipovima SEMP brodovima. Planiraju se noviji tipovi supervodljivih svitaka koji će biti napravljeni od novih visokotemperaturnih materijala, koji neće zahtijevati tekući helij kao rashladno sredstvo već će biti dovoljan tekući dušik. To će se pokazati kao puno djelotvornije te će pridonijeti lakšoj izvedivosti samog projekta. Također se planira smanjivanje težine i veličine samog elektromagneta što će se odraziti na samoj brzini broda.

Luka Lukin

povećali kritičnu temperaturu pojedinih materijala. Naravno novi razvoj tehnologije supervodljivosti materijala daje nam nadu da će se ta pojava moći sprovesti i na većim temperaturama. Stoga SEMP brod konstruiran sa unutarnjim magnetskim poljem koristi elektromagnet dipolnog tipa koji je sastavljen od dva supervodljiva svitka. Šest setova dipolnih svitaka poredani su koncentrično te smješteni u "cryostat", po jačini magnetskog polja u kanalu koji je poznat kao zaštita od izlaženja magnetskog polja u okolini. U "cryostatu" svitci su uronjeni u tekući helij zadržavajući temperaturu od -269 C , te tako omogućujući stanje supervodljivosti s vrlo malim gubicima. Jaka električna struja protječe kroz svitke inducirajući jako magnetsko polje u morskoj vodi protičući kroz kanal. "Cryostat" je napravljen kao kombinacija triju vakuumskih posuda koje su povezane tako da osiguravaju temperaturnu izolaciju i zaštitu od isparavanja vrlo skupog helija. Da bi se osigurao visoki vakuum, između posuda nije dozvoljena provodljivost topline, Stoga je središnja posuda hladena tekućim dušikom čija temperatura iznosi $-196\text{ }^{\circ}\text{C}$. Za proizvodnju električne struje koja nam treba za propulziju broda ugrađena su dva diesel motora tvrtke MTU tipa 16 V 396 TB54 snage 4480 kW pri 1800 o/min. Svaki motor pogoni generator snage 2030 kW napona 370 V te frekvencije od 90 Hz pri 1800 o/min. Elektrode u propulzionom sustavu dobivaju struju

Slika 3. Osnovna konstrukcija. Magnetski svitci smješteni su s obje strane kanala za prolaz mora i elektroda. Svitci su uronjeni u tekući helij. Sklop je sastavljen od posuda od tri sloja. Između slojeva posuda je vakuum ili tekući dušik.

PC SIGHTMASTER 2.12

Terestrička navigacija

Izbornici u programu PC Sightmaster koji služe u terestričkoj navigaciji su: Sailings, Waypoints i Routes.

PLOVIDBA (Sailings)

U izborniku možemo naći:

Course&Distance jest u stvari rješavanje prvog loksodromskog zadatka. Dakle potrebno je unijeti podatke, odnosno koordinate prve i druge pozicije (i). Rezultati koji se dobiju jest loksodromska udaljenost između te dvije pozicije i kurs (loksodromski).

Find Position jest rješavanje drugog loksodromskog zadatka, a podaci koje treba unijeti su koordinate prve pozicije, kurs i udaljenost. Rezultat čine koordinate druge pozicije.

Course&Speed rješava problem plovidbe u struji. Podaci koje treba unijeti jest kurs i brzinu broda kroz vodu, te brzina i smjer struje. Rezultat su kurs i brzina preko dna.

Great Circle jest rješavanje ortodromskog zadatka. Potrebno je unijeti koordinate pozicije polaska i pozicije dolaska. Rezultat jest širina vrha ortodrome, početni kurs ortodrome i ortodromska udaljenost između dvije unesene pozicije. Nakon toga možemo odabrati opciju PLOT. Sada nam se traži da unesemo samo (odnosno korak) i odaberemo OK tada će program sam ispisati tablicu sa svim okretnim točkama ortodrome.

OKRETNE TOČKE (Waypoints)

Files; u ovoj opciji možemo odabrati datoteke s unesenim okretnim točkama (Set Current File), obrisati datoteke (Delete File) ili otvoriti novu datoteku s okretnim točkama. Kada odaberemo datoteku s okretnim točkama tu datoteku koristimo u izborniku Sailings (tj. ne moramo unositi okretne točke, već koristimo okretne točke iz datoteke s tim točkama-FROM WAYPOINT ili TO WAYPOINT).

New Waypoint; dodajemo okretnu točku u odabranoj datoteci okretnih točaka.

Inspect&Delete; ispitujemo ili obrišemo okretnu točku iz odabrane datoteke okretnih točaka.

RUTE (Routes)

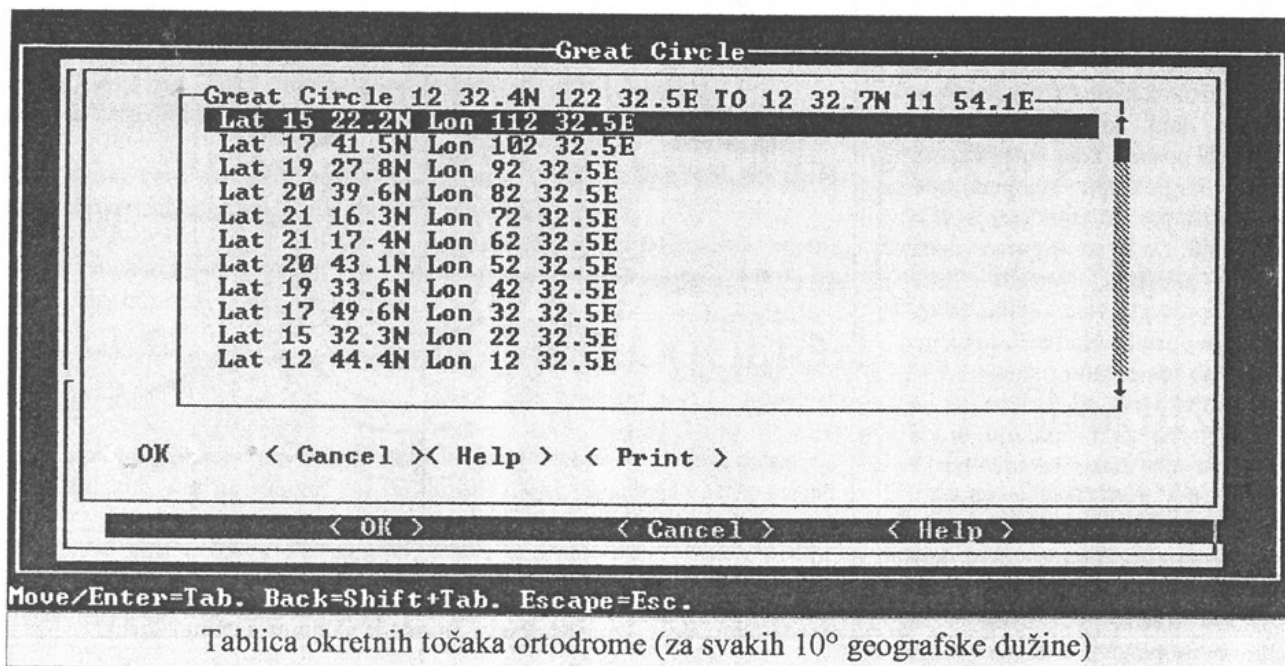
Opcija služi za planiranje putovanja, odnosno za proračun udaljenosti cijelih ruta.

Create; dodajemo okretne točke iz odabrane datoteke okretnih točaka ADD WAYPOINT. Kada unesemo sve potrebne okretne točke potrebno je sačuvati rutu SAVE ROUTE.

Plan; planiranje putovanja tj. dobijemo prikaz svih okretnih točaka (kurs i udaljenost među njima), te konačno udaljenost prve i zadnje okretne točke.

Inspect&Delete; ispitujemo i brišemo određene rute.

Damir Milat

The Azur u Gružu

U subotu 6. travnja u Dubrovačku luku Gruž uplovio je grčki putnički brod The Azur vlasništvo broderske kompanije Festival Crusis iz Pireja. Dolazak broda s oko 750 stranih turista iz brojnih europskih zemalja među kojima su najbrojniji bili Nijemci, zajednički su organizirali dubrovačka poslovnica Jadroagenta te putnička agencija Rea. Inače ovo je prvo ovogodišnje uplovljavanje broda The Azur u grušku luku. Tijekom predstojeće turističke sezone bit će ih još dvadesetak. U okviru programa kružnih putovanja Sredozemljem, The Azur i istovrsni luksuzni brod Bolero slijedećih tjedana redovito će pristajati u Dubrovniku, te u Korčuli.

Albanci-utopljenici

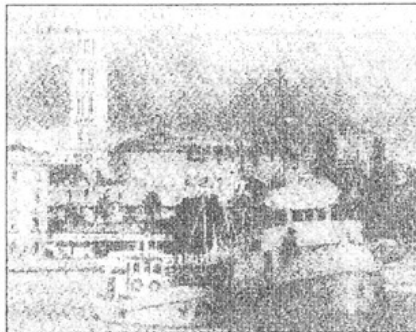
Najveća pomorska tragedija ove godine dosada, dogodila se 28. III. kada je korveta talijanske ratne mornarice Sibilla udarila u brod pun albanskih izbjeglica pokušavajući tako spriječiti nelegalan ulazak u Italiju. Spasilačke službe uspjele su spasiti samo 34 Albanaca od ukupno 117 osoba koliko ih je bilo na brodu. Taj nesretni događaj izazvao je veliki skandal u Italiji, pa je talijansko tužilaštvo i povjerenstvo talijanske ratne mornarice pokrenulo odvojene istrage o potapanju.

Inače od 1991. kada su u Italiju počeli pristizati albanske izbjeglice, oko 4000 ih je poginulo u pokušaju da

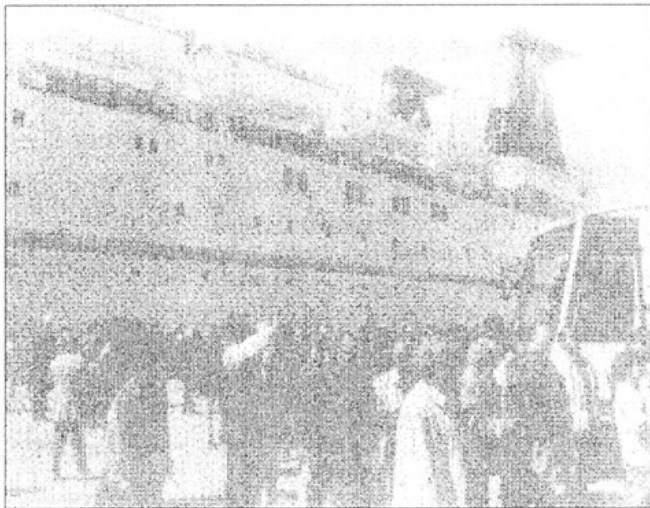
Krijumčarenje nafte preko Jadrana

Zbog osnovane sumnje da su krijumčarili i preprodavali više od 208 tona nafte iz Italije uhićeni su P.Z. (36) i M.L. (34). P.Z. inače vlasnik poduzeća Zemunik Company iz Krila Jesenica zajedno sa M.L. prema navodima prijave tijekom ožujka je u najmanje 4 navrata u Italiji nabavio ukupno 208 tona nafte koju su zatim prevozili u Hrvatsku i prodavali. Nafta se ukrivala u talijanskim lukama u brod Šime, vlasništvo P.Z. jer se radi o

tegljaču pregrađenom u kočaricu, a ribarski brodovi mogu u Italiji kupiti naftu za svoju potrošnju po cijeni od

oko kunu i po za litru bez carine. Iako se takva kupljena nafta ne smije prodavati i mora se pri dolasku u Hrvatsku prijaviti nadležnim službama P.Z. je po dolasku na splitsko područje nabavljeno gorivo pretakao u tanker Vela koji je M.L. unajmio od pravog vlasnika, te su s tog manjeg broda neovlašteno vršili prodaju nafte raznim kupcima. Gorivo su pretakali u Kaštelanskom zaljevu gdje su i uhićeni. Brodovi su im privremeno oduzeti, kao i zasad neutvrđena količina nafte koja se nalazila u njima.

“DUBROVNIK” U DUBROVNIKU

Brod Dubrovnik, vlasništvo riječke Jadrolinije, doplovio je u grad po kojem je i dobio ime 11. IV. u petak, u sklopu petodnevog promotivnog putovanja. Na brodu je bilo 180 domaćih i stranih novinara. Nakon Dubrovnika, brod je posjetio i Korčulu.

Turski suverenitet nad Bosporom

Turska vlada objavila je da će u potpunosti preuzeti suverenitet nad Bosporom, nad koji od 1936 ima samo ograničeni suverenitet. Godišnje kroz Bospor prođe i do 50,000 brodova većinom grčkih i ruskih, stoga je ta odluka izazvala negodovanje kod tih država.

KANAL DUNAV-SAVA

Hrvatska vlada objavila je da će se od 1998. godine započeti izgradnjom kanala Sava-Dunav. Kanal dug 61 kilometar skratit će plovni put iz srednje Europe do središnje Hrvatske za 417 kilometara.

140 kg kokaina u kontejneru

Djelatnici Ministarstva unutrašnjih poslova u suradnji s riječkom carinskom upravom otkrili su u subotu 12. travnja 140 kilograma droge u kontejneru smještenom u riječkoj luci. Prema rezultatima vještačenja radi se o kokainu visoke čistoće vrijednosti 14 milijuna DEM. Droga, otkrivena uz pomoć službenog psa, nalazila se u kontejneru u kojem je po deklaraciji trebala biti smještena tekstilna roba male vrijednosti. Ovaj kontejner ukrcan je

u Ekvadoru, a bio je namijenjen tržištu jedne istočnoeuropske države. Ovo je jedna od najvećih zapljena ove godine u ovom dijelu Europe.

Ivan Pamić

Za ovaj broj razgovarali smo sa profesorom Damićem povodom njegovog nedavnog predavanja u Hrvatskom društvu za mehaniku. Profesor je izložio svoj najnoviji projekt iz područja modeliranja tehničkih sustava primjenom metode bond grafova.

Metoda bond grafova predstavlja relativno novu metodu modeliranja tehničkih sustava. Razvio ju je profesor Paynter sa MIT-a 1962. godine. Iako se u Americi dosta koristi, u Europi još uvijek nije našla širu primjenu. Glavna značajka ove metode je u tome što se

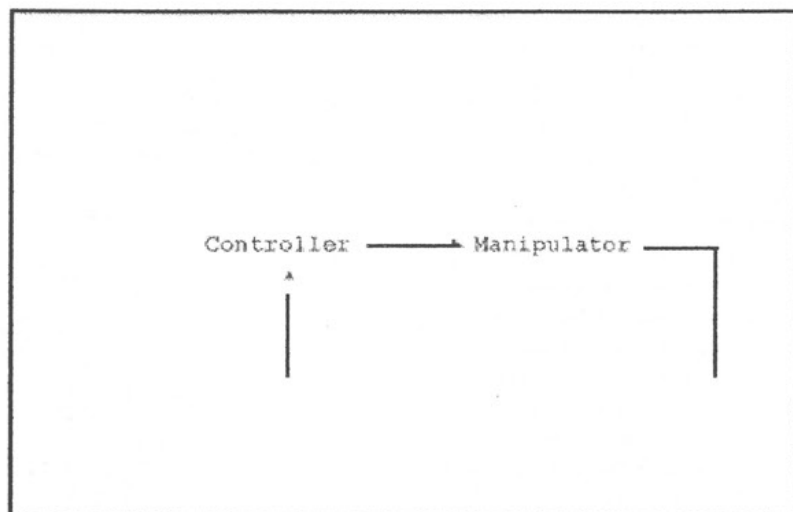
Dr. Vjekoslav Damić rođen je 27.2.1941. u Sarajevu. Po završetku gimnazije upisao je Strojarski fakultet u Sarajevu, smjer Proizvodno strojarstvo, na kojem je diplomirao 1964. Doktorirao je na Sveučilištu u Sarajevu 1985. Praktički čitav svoj radni vijek proveo je u znanstveno istraživačkim institucijama na poslovima istraživanja i razvoja servo mehanizama industrijske i zrakoplovne primjene, te robota i fleksibilnih proizvodnih sustava. Usporedo je radio na Strojarskom i Elektrotehničkom fakultetu gdje je predavao Tehničku mehaniku. Od 1992. godine radi na Pomorskom fakultetu u dubrovniku kao izvanredni profesor Tehničke mehanike. Profesionalno područje interesa dr. Damića je dinamika mehaničkih sustava, teorija bond grafova, te modeliranje i simulacija uz pomoć računala.

Član je Koreme, te Međunarodnog udruženja za kompjuterske simulacije SCS (San Diego, USA).

Čakula : dr. Vjekoslav Damić

umjesto matematičkim jednadžbama problem predstavlja grafički. Tako se jednadžbom i ulaznim i izlaznim podacima. Hijerarhijski gledano, svaki objekt razlaže se na niže

PROBLEM : Revolute robot

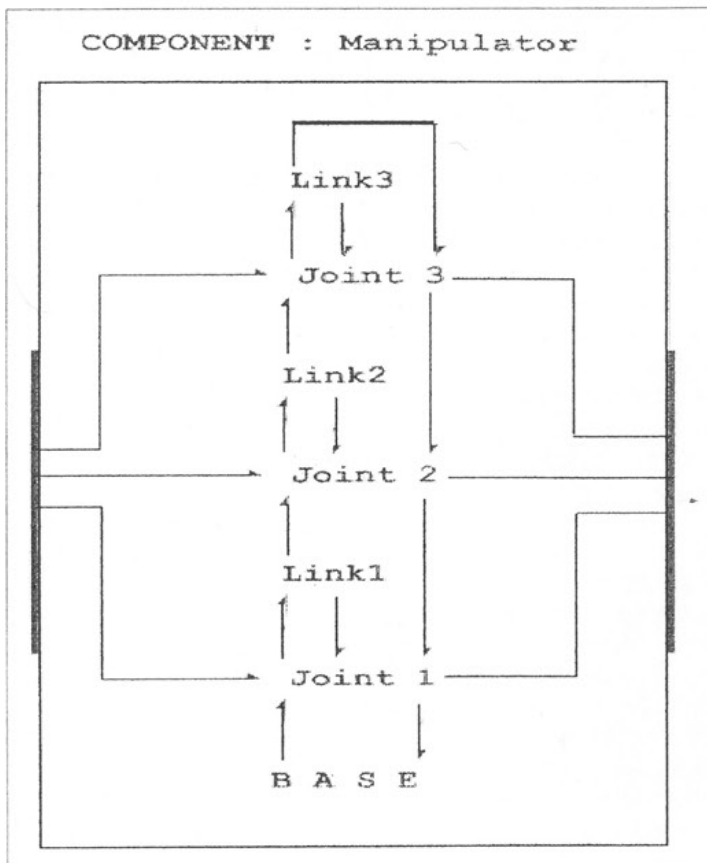

promatrani sustavi rastavljaju na komponente. Svaka komponenta ima priključke, a procesi na njima opisuju se parom varijabli.

Projekt na kojem profesor Damić radi već duže vremena sastoji se od razvijanja odgovarajućeg softwera koji bi olakšao simuliranje dinamičkih sistema metodom bond grafova. Aplikacija je pisana u C++ i predviđena je za izvođenje na Windows 95/NT operativnim sustavima. Projektiranje tehničkih sustava uz korištenje ovog programa je relativno jednostavno. Sustav i njegove komponente tretiraju se kao odvojeni objekti. Svaki objekt definira se osnovnom

međusobno odvojene komponente koje se definiraju na isti način. Program sam generira složene matematičke jednadžbe koje opisuju relacije među objektima u odnosu na njihov međusobni položaj na ekranu i vrstu grafičke veze među njima. S obzirom na objektu orijentiranost programa, jednom korišteni objekt može se upotrijebiti i u sustavima koji se kasnije definiraju. Programom se mogu stvarati novi sustavi i simulirati rad postojećih. Osim dekomponiranja sustava do željene razine detalja omogućen je i obrnuti proces, tj. gradnja modela korištenjem modela iz knjižnice.

Na predavanju u

Zagrebu profesor je obradio tri problema: Prislina vibracija, Vibracijska izolacija i Revolutni robot. Posebno je zanimljiv treći problem. U njegovom slučaju najbolje se vide prednosti ovog načina modeliranja u odnosu na klasične metode u kojima dolazi do problema preračunavanja koordinatnih sustava.

Zajedno sa profesorom Ianom Montgomeryem sa The Nottingham Trent Universitya, prof. Damić radi na projektu "Simulacija dinamičkih sustava primjenom bond grafova". Ideja je razvoj softwarea u području dinamike sustava. Taj software u početku bi se koristio za učenje i obuku, a kasnije bi potražio komercijalnu primjenu. Projekt je u završnoj fazi tako da se primjena očekuje već ove jeseni. Software se može iskoristiti i kao alat za razvijanje složenih 3D i "virtual reality" sustava. Napravljen je tako da se lako može povezati s ostalim sličnim aplikacijama.

*Željko Čapin
Damir Gabeljić*

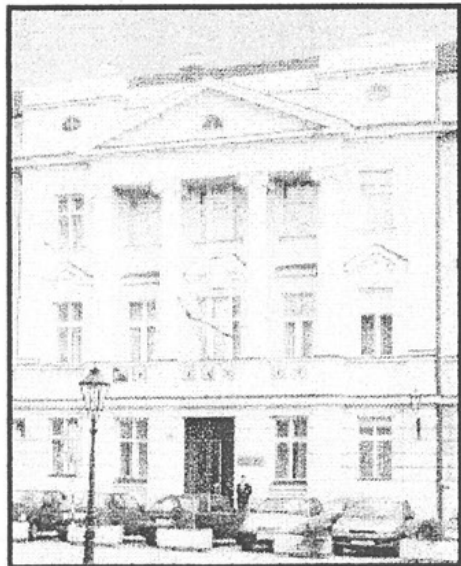
NA ZAMOLBU PROF. B. FRANUŠIĆA NAVODIMO OVE PODATKE

DJELATNICI VELEUČILIŠTA NA IZBORIMA

IZBORI 97

Kao što je poznato većini studenata ove godine točnije 13. IV u nedjelju održali su se lokalni izbori u RH. Među kandidatima našao se i veliki broj djelatnika Veleučilišta. Stoga vam donosimo i popis:

1. Benović Adnan	HNS	Županijska skupština pojedinačno (zamjenik)
2. Budman Mato	HKDU	Gradsko vijeće-pojedinačno i županijska lista
3. Bupić Matko	HSLs	Gradsko vijeće
4. Čumbelić Petar	HSS	Županijska skupština i općina Mljet
5. Franušić Antun	HSLs	Županijska skupština i županijska lista
6. Franušić Boris	HSLs	Županijska skupština pojedinačno i županijski dom
7. Kraljević Marijo	HSLs	Gradsko vijeće pojedinačno (zamjenik)
8. Matić Antun	HKDU	Županijski dom
9. Sjekavica Ivo	HDZ	Županijska skupština-pojedinačno
10. Šuica Dubravka	HDZ	Gradsko vijeće i županijska lista
11. Vojvodić Drago	HDZ	Županijska skupština-pojedinačno
12. Žuvela Josip	HKDU	Županijska lista

Jesu li to stvarno naša ili nečija tuđa posla ?

Ovaj tekst pišemo zbog učestalih pritužbi sve većeg broja studenata na nemogućnost da svoje diplomatske radove rade na računalima na Veleučilištu.

Naime, trenutno su studentima na raspolaganju samo dva starija računala koja jednostavno nisu dovoljno snažna, pa se na njima ne mogu napisati niti kratki seminarski, a kamoli složeni diplomski radovi. Studenti se ipak nekako snalaze sa onim što imaju, ali je velik problem što više studenata želi pisati svoje radove, pa moraju čekati u redu. Time je potpuno onemogućen rad drugim studentima. Nije rijedak slučaj da studenti koriste računalo Gregala kako bi dovršili svoje radove, što ponekad uzrokuje i kašnjenja u izlaženju vašeg omiljenog lista. Prije otprilike godinu dana učionica koja se i sada koristi opremila se sa šest računala od kojih je većina bila mnogo jača negoli su to ona dva bijednika na kojima sada rade studenti. Ta su se računala istodobno koristila i za održavanje tečajeva pa su se često kvarila. Početkom ove godine, odgovorni profesori najavili su opremanje još jedne prostorije novim računalima (famosni Pentiumi), dok su se postojeći namjeravali podijeliti profesorima. Međutim, računala iz

kabineta su počela pomalo nestajati, dok se novim strojevima (koji su stvarno i kupljeni) nije moglo pristupiti. Značajan je i postupak jednog profesora kojemu se pokvario monitor, pa je sa njim došao u kabinet i uzeo najbliži monitor, a neispravni ostavio. Tako se došlo do situacije da su kabinetu ostala samo dva prastara računala koja nisu nikome bila od koristi. S obzirom da je situacija postala neizdrživa, nekoliko ogorčenih studenata (među kojima i nižepotpisani) obratilo se rektoratu za pomoć. Prof. Milković je sa svoje strane potpuno odobrio rad na novim računalima, te nas je uputio na drugog prorektora prof. Damića koji je odgovoran za taj odjel. Međutim, kod njega kao i mnogo puta dotad nismo dobili ništa konkretno. Dapače na pitanje jednog od studenata zašto ta nova računala kupe prašinu, prof. Damić je odgovorio da je to njihov problem i da postoji jako dobar razlog da *kupe prašinu*. Kasnije je rekao da se to događa jer Ministarstvo nije obavilo svoje dužnosti glede financiranja. Njihov je plan bio da opreme dvije prostorije koje bi bile pune računala, ali zbog navedenih problema, nova računala će do daljnjeg ostati pod ključem kako bi bila spremna ako nešto posebno iskrсне. Na upit zašto studenti ne mogu koristiti ta računala, odgovoreno je kako su to ipak

preozbiljna računala da bi se sa njima radilo na Internetu. Zanimljivo je da su ta računala kad su kupljena stvarno bila ozbiljna, ali danas pripadaju samom dnu ponude na računalnom tržištu. Također je značajan podatak da danas svi nastoje osposobiti ljude za rad na Internetu, dok je ovdje to onemogućeno izgovorima poput navedenoga. Za usporedbu, na Ekonomskom fakultetu, studentima je na raspolaganju čak 20 (dvadeset) računala i to samo za rad na Internetu odnosno CARNet-u. Čak je i prije nekoliko dana održan turnir u DOOM-u, popularnoj mrežnoj igri, što samo pokazuje da su na našem Veleučilištu neki stavovi tvrdo ukorijenjeni i da se teško mogu promijeniti. To nije bio prvi put da su studenti išli do prof. Damića zbog računala, ali svaki je put rezultat bio isti: "strpajte se još koji dan, tjedan ili mjesec..."

U međuvremenu su se nova računala počela upotrebljavati za održavanje tečajeva. Znajući da se na tečajevima podučavaju samo osnove rada sa kompjuterima, pitamo se zašto tako ozbiljni strojevi služe za obavljanje tako jednostavne radnje.

Zar su Veleučilištu zaista važniji novci koje time zaraduju, nego obrazovanje studenata zbog čega takve ustanove i postoje ?

Damir Gabeljić

MALA KUĆNA KNJIŽNICA

Nadajući se da je naš list i dosad barem neke ljude našeg fakulteta naveo da pokušaju riješiti neke od gorućih problema nas studenata, pokušati ćemo i u ovom broju barem upoznati vas s jednim problemom koji će se (nadamo se) uskoro riješiti.

Naime, veliki broj studenata našao se u situaciji da mu bilo radi ispita ili neke druge potrebe zatreba neka knjiga na koju bi se mogao sa sigurnošću osloniti i u njoj pronaći traženi materijal. I tako bi se uputio u našu knjižnicu. Naravno, već na ulazu bi se susreo s jednom gospođom (mislim da je to gđa.Damić) koja bi mu doista svaki put srdačno poželjela dobrodošlicu. I ne samo to, ta gospođa će doista sve učiniti da vam

pomogne naći ono što tražite i savjetovati vas čak i u stvarima koje nemaju direktne veze s iznamljivanjem knjiga, kao što su npr. gdje se u datom trenutku mogu naći neki profesori (u mojem slučaju je to najčešće bila prof. Milošević) . Međutim, tu ugodnu i simpatičnu gospođu vjerojatno svaki drugi student dovede u neugodnu situaciju ako imalo počne "dublje kopati" u sadržaj naše knjižnice. Jer, ma koliko se trudila, ona najčešće ne može naći traženi materijal jer je fond naše knjižnice ipak veoma siromašan. Osim diplomskih radova tu možete naći jedino nešto veći broj časopisa od kojih su mnogi ili zastarjeli ili pisani teško razumljivim jezicima, npr. Ruskim. Ostatak bi mogao stati u jednu skromniju kućnu knjižnicu.

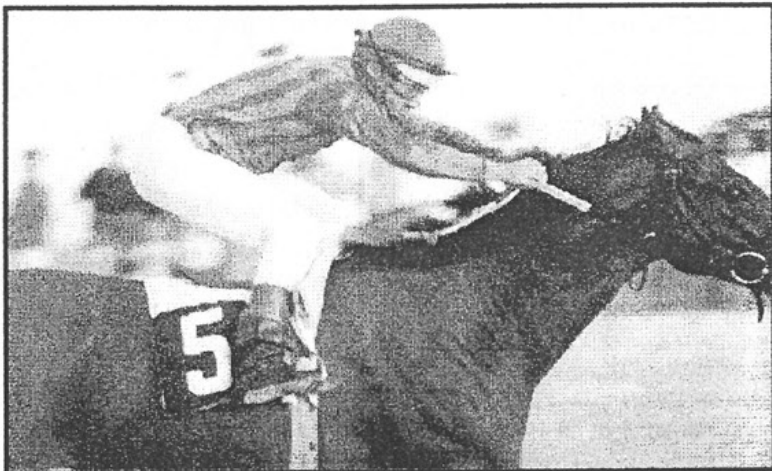
Stoga, mislim da bi fond naše knjižnice trebalo obogatiti nekim novim i privlačnim djelima koje bi mnogo više plijenili pozornost studenata. Možda bi se naše Veleučilište moglo (ili moralo) pretplatiti na Svijet Knjige i na taj način ne samo pomoći "našim knjižničarkama", već i omogućiti studentima lakši pristup materijalima koji su im potrebni. A možda bi se našla i koja knjiga koja bi tijekom kišnih dana služila za razdibrigu. S druge strane, rješavanje ovog problema je nužno, jer ako je naš Fakultet prerastao u Veleučilište, vrijeme je da i naša "mala kućna knjižnica" preraste u onu pravu veleučilišnu.

Alen Gatačkić

MAĻA PRIĀA O MENZI V

Ogledalce, ogledalce, reci mi tko je najljepši na svijetu!
Miss. M.

U našem studentskom listu nedostaje rubrika "Moda". Jedina moguća suradnica, koja bi mogla uređivati ovu rubriku jest Mis. M. Miss Kolumba za 1997. Naime, gđa. M. razumije se u modu općenito šminkanje, moderne frizure, ali odjeću prije svega. Kupujući bonove vjerojatno ste zapazili čarobno ogledalce na stolu Mis. M. Samo idealna žena može obavljati nekoliko poslova odjednom i to šminkati se, pričati na telefon s najekskluzivnijim frizerskim salonima u gradu tiho govoreći u sebi: "Damn!!! I'm looking good!!!". Ja sam je i prvi upitao za suradnju, međutim odgovor je bio niječan, pretpostavljam zbog toga što naš list nije ni dosegao toliku tiražu da bi ona

Specijalno ljepilo Kolumbo:
"LIJEPI SVE, PA I ŽELUDAC ZA KIČMU,
ČAK I POSLIJE USKRŠNJEG RUČKA"

mogla pisati u njemu. Sada kada je malo zatopilo u menzi može se vidjeti nova linija za PROLJEĆE-LJETO 1997. Meni osobno, kao i članovima žirija mnogih modnih pista širom Svijeta, sviđa se dekoracija u obliku dokeja za konjičke trke.

Crna strana medalje

Sjednite u Kolumbo i uživajte uz zvukove radio nam Dubrovnika; nema kazetofona, nema televizije, nema mladih konobarica, nema rada poslije osam, dakle nije se apsolutno ništa promijenilo. Proteklog mjeseca provedena je i anketa o hrani u menzi, koju je sprovedla Mis. M. Većina studenata odgovorila je da je hrana dobra, e pa onda: "Let's eat shit!".

Damir Milat

Pakleni stroj prof. Koboevića

Na fax se instalirao stroj za kavu, čaj itd. na osobnu inicijativu prof. Koboevića. Imali smo čast degustirati "plodove" njegovog stroja.

Cijene su sljedeće:

Kava i duža kava, čaj - 2kn

Kava s mlijekom, čokolada, kapučino - 3kn.

Cijene su naravno primjerene studentskim standardima, te će "Kolumbo" zahvaljujući svojim nepopularnim cijenama izgubiti veliki dio prometa, a i kava je znatno kvalitetnija. Stroj je stacioniran u predvorju (gdje je zabranjeno pušenje!), a to znači da ukoliko ste pušač morati ćete potrošiti dio svoje energije za prijenos kave na gornji kat. Nekoliko riječi i o samom aparatu. Stroj je srušio i osnovne zakone matematike: 4x20 lipa=2 kn.

Cijena stroja je oko 5000 DM, a upotrebljava se na sljedeći način;

1. Ožednite;
2. Primjetite stroj;
3. Pristupite stroju;
4. Prokopate po džepovima i nađete par stotina lipa;
5. Ubacite kovanice u apoenima 1 ili 2 kune (strane valute niže vrijednosti ne prima);
6. Pročitajte na digitalnom pokazivaču koliko ste ubacili;
7. Izvucite plastičnu čašu i postavite je na za to predviđeno mjesto;
8. Pritisnite tipku pored koje piše željeno piće;
9. Pričekajte par minuta;
10. Cukar se uzima u za to predviđenoj ladici, a žlicu dobijete pritiskom na odgovarajuću tipku;
11. Popijete s užitkom;
12. ČAŠE BACATI U ZA TO PREDVIĐENO MJESTO, OBIČNO JE TO KOŠ ZA SMEĆE.

Nadamo se da ćete i vi iskušati taj stroj dok čitate ovaj broj **GREGAL**-a.

Damir Milat

Di je Dalmacija

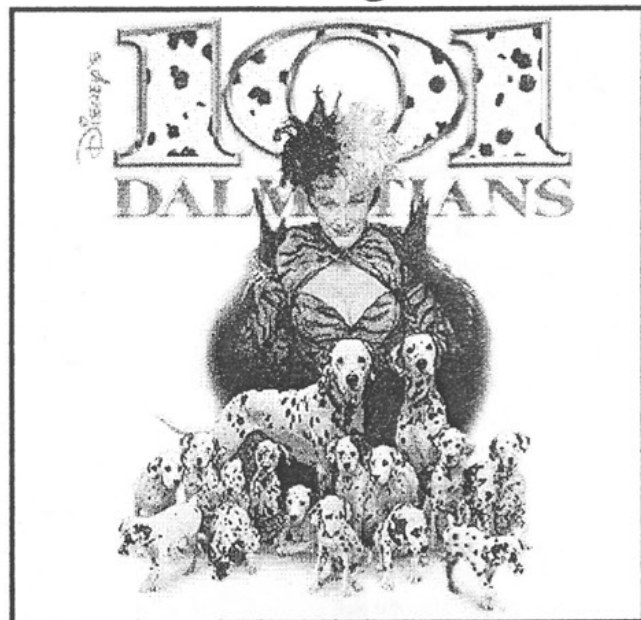
Dalmacija je u zadnje vrijeme u diru, i to ne samo u nas, već i u čitavom svijetu i to zahvaljujući prvo animiranom, a potom i igranom filmu "101 Dalmatinac". Tako je u čitavoj Americi, kao i u zapadnoj Europi zavladała "dalmomania". Gotovo sve točkasto je u modi, od kape do cipela-sve u stilu psa dalmatinca koji vuče svoje korijene iz naših krajeva.

No, kada je u Americi provedena anketa sa pitanjem "Znate li gdje se nalazi Dalmacija?", većina je odgovorila da ne zna, dok su neki odgovorili da je to neka zemlja u Aziji ili Africi. Bilo je samo nekoliko točnih odgovora, odnosno da se nalazi u Hrvatskoj. Dobro, rekli bismo, to su Amerikanci-od njih se i ne očekuje da se zna gdje je Dalmacija. No što je s nama?

Iznenadujuće je koliko malo Dalmatinaca zna gdje je Dalmacija, odnosno gdje su joj granice. Tako neki tvrde da Dalmacija obuhvaća područje od rijeke Zrmanje pa sve do Prevlake, dok neki tvrde da se Dalmacija proteže od Karlobaga, a neki da obuhvaća i Boku. Ima ih i takvih, a među njima i profesora, koji tvrde da područje bivše Dubrovačke Republike ne spada u Dalmaciju, odnosno da joj se južna granica nalazi na rijeci Neretvi. Da razjasnimo ovu raspravu odlučio sam napisati kratki prikaz povijesnog razvoja Dalmacije.

Ime i razvoj Dalmacije

Ime Dalmacija dolazi od ilirskog plemena Dalmati ili Delmati koji su bili glasoviti po svojim dugotrajnim ratovima što su ih vodili sa Rimljanima. Oni su živjeli, u početku u unutrašnjosti, u današnjoj Hercegovini, gdje im se nalazilo i njihovo plemensko sjedište-Delminium (današnji Duvno, odnosno Tomislavgrad). U III.st.pr.n.e. spustili su se do mora zauzevši svu obalu od Krke do Cetine. Nakon što su Rimljani stavili pod svoju vlast Ilirsku kraljevinu, jedino ilirsko pleme koje je još pružalo otpor bili su Dalmati. U stopedesetogodišnjem ratu Rimljani su i njih porazili. Nakon što je car August provinciju Illirycim predao 27.god.pr.n.e. Senatu, ta se pokrajina počela nazivati **Dalmatia**. Obuhvaćala je veliko područje od Istre do Save na Sjeveru, Drine na Istoku, pa sve do sjeverne Albanije na Jugu. Te granice ostale su nepromijenjene sve do Velike seobe naroda. Uslijed seobe Zapadno Rimsko Carstvo je propalo, dok se Istočno Rimsko Carstvo održalo pod imenom Bizant. Nakon doseljenja Hrvata na ovo područje hrvatski vladari nazivali su se "kraljevima Hrvatske i Dalmacije". Iako su držali najveći dio bivše rimske pokrajine Dalmatie, svi važniji gradovi na obali ostali su u rukama Bizanta. Ti gradovi nazivali su se Dalmatinski temat, odnosno Bizantska Dalmacija i obuhvaćala je gradove Rausion (Dubrovnik), Aspalation (Split), Tetrangurion (Trogir), Diadora (Zadar), te sve sjevernojadranske otoke uključujući Krk, Rab i Cres. Nakon što su Turci upali u Europu i uništili Bizant, osvojili su gotovo čitav Balkan. Dalmatinska obala ostala je izvan njihovih ruku i to zbog toga što su je prije njih osvojili

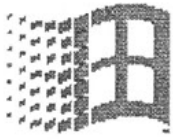

Mlečani. Jedan manji dio sačuvan je pod Dubrovačkom Republikom. No, da se i to područje smatralo dijelom Dalmacije svjedoče mnoge karte iz tog vremena. Na tim kartama spominje se država Dubrovnik (Guvernement de Raguse) kao dio Dalmacije (une partie de Dalmatie). Stoga otpada ona teza da područje Dubrovačke Republike ne spada u Dalmaciju. Nakon što je Napoleon srušio Mletačku i Dubrovačku Republiku stvorio je Ilirske pokrajine. Među njima bile su i Dalmacija (bivša Mletačka Dalmacija, uključujući i Boku) i Dubrovnik (područje bivše Republike). Nakon povlačenja Francuza Habsburgovci su organizirali Dalmaciju kao jednu pokrajinu koja je obuhvaćala Boku na Jugu i čitav prostor do Karlobaga na sjeveru, uključujući sve otoke srednjeg i južnog Jadrana kao i otok Rab. Pokrajina je službeno nosila ime Kraljevina Dalmacija, a sjedište joj je bilo u Zadru gdje se nalazio i Dalmatinski sabor. Nakon stvaranja Austro-Ugarske 1867. Dalmacija postaje dijelom Austrije ostajući tako odijeljena od ostatka Hrvatske, no ubrzo se ujedinjuje s njom u novonastaloj južnoslavenskoj zajednici.

Za vrijeme II svjetskog rata Italija je anektirala Sjevernu Dalmaciju i Boku. Nakon kapitulacije, Pavelić je pripojio te dijelove kao i Istru NDH. No, istodobno je na zasjedanju AVNOJ-a u Jajcu odlučeno da Boka pripadne Crnoj Gori.

Danas se za područje Dalmacije smatra prostor koje zaokružuje politička granica RH sa BiH, do iznad Knina, a granica Dalmacije zatim ide vrhom Velebita do Karlobaga. Dalmacija ima 12 732 četvornih kilometara koje nastanjuje oko 800 000 ljudi, a najveći grad je Split. Grb Dalmacije je plavi štiti obrubljen zlatnom trakom unutar kojeg se nalaze tri zlatne okrunjene lavlje glave.

Ivan Pamić

WINDOWS 95

Gdje ćete naći informacije koje tražite

Pomoć u radu.

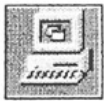
Help je primarni izvor informacija u Windowsima. Popis osnovnih radnji možete naći u *Contents* izboru, a više od toga možete naći u *Index* izboru. Pretraživanje helpa po nekoj ključnoj riječi moguće je u izboru *Find*. Help pokrećete klikanjem na *START*, a zatim na *HELP*.

Pomoć na specifičnim mjestima

Ako prozor ima upitnik u gornjem desnom dijelu možete vidjeti opis svakog pojedinačnog sadržaja u prozoru; samo kliknite upitnik, a onda kliknite sadržaj koji vas zanima.

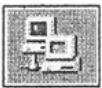
Što je na vašem Windows 95 zaslonu

Zavisno o instalacijskom postupku na zaslonu će vam se različiti broj ikona pojaviti nakon prvog podizanja Windowsa 95. Ovdje će mo navesti neke od važnijih.

My Computer

Dva puta (2x) kliknite na ovu ikonu da bi vidjeli što vaše računalo sadrži.

Network neighborhood

Dva puta (2x) kliknite na ovu ikonu da vidite dostupne resurse na mreži, naravno ako je vaše računalo umreženo.

Recycle Bin

Recycle Bin je privremeno skladište obrisanih datoteka. Vrlo korisna stvar ako ste nešto slučajno obrisali.

Start Button

Ako želite otvoriti vaše dokumente, promijeniti sistemske postavke, dobiti *Help*, pronaći nešto na disku ..., dva puta (2x) kliknite na *START*.

Što je novo u Windowsima 95

Windows 95 nudi mnogo novih stvari. Dakako mnoge dobre stvari zadržane su iz starih Windowsa, a ostale su dodane ili unaprijeđene.

Novo sučelje

Uključuje *START* izbor i *task bar*. Kliknite *START* za brzo pokretanje aplikacija, pretraživanje diska i pokretanje sistemskih programa.

Mijenjanje aktivnih programa koristeći *task bar* jednostavno je kao mijenjanje programa na TVu.

Windows Explorer zamjena je za File manager koji se koristi u Windowsima 3.1. U Exploreru dodane su mnoge nove opcije tako da mu je sugestivnost puno veća.

Duga imena.

Windowsi 95 omogućavaju imena do 255 znakova za razliku od starih Windowsa koji su nam omogućavali davanje imena od svega 8 znakova.

Igre i multimedija

Grafički podsustav Windowsa 95 ima značajno veću brzinu pristupa grafičkom hardveru nego ikad dosad. Multimedija je sastavni dio Windowsa 95 i u većini slučajeva nije potrebno nikakvo dodatno uštímanje parametara hardvera.

Plug and Play hardver rađen za Plug and Play operativni sisteme će biti automatski prepoznat od strane Windowsa 95.

Microsoft Network podrška za Mrežu također je sastavni dio novih Windowsa. Podrška za mrežu uključuje pristup lokalnim mrežama sa mnoštvo podržanih protokola, pristup Internetu, peer to peer vezu....

Microsoft Exchange omogućuje slanje i primanje faxova i e-mail-a.

RAD SA SUČELJEM

U donjem dijelu ekrana nalazi se *task bar*

Svaki program pokrenut u windowsima 95 dobija svoje mjesto u *task baru*. Jednostavnim klikanjem na pravokutnik u kojem se nalazi umanjena ikona i naziv; program zalazi u prvi plan na radnom stolu.

U gornje desnom rubu svakog prozora u Windowsima 95 nalaze se bar dvije ikone i to za zatvaranje aktivnog prozora odnosno za slanje aktivnog prozora u *task bar*. Slanje otvorenog prozora u windowsima u *task bar* ima funkciju smanjivanja napučenosti radnog stola.

prikazuje listu programa koje možete startati.

Prikazuje listu dokumenata koje ste zadnje koristili

Prikazuje listu sistemskih programa

Omogućava pretraživanje mapa i datoteka na disku.

Pomoć koji omogućava pretraživanje pojmova na tri načina.

Pokretanje programa

Gašenje ili restartiranje vašeg računala

Klikom na ovu ikonu aktivni prozor se šalje na task bar.

Pokrenute aplikacije

Task bar Windowsa 95

Klikom na ovu ikonu zatvarate aktivni prozor.

Dobriša Ćurković

HAJDUK ŽIVI VJEČNO

POVIJEST

H.N.K. Hajduk Split osnovala je grupa splitskih studenata koji su studirali u Pragu. Fabijan Kaliterna, Lucijan Stella, Ivan Šakić i Vjekoslav Ivanišević su, gledajući utakmice Sparte i Slavije u Pragu, došli na ideju da osnuju nogometni klub u svom rodnom gradu. Ubrzo su mladi ljudi Splita prihvatili nogomet kao sport iznad svih ostalih. I tako, jednog popodneva u kavani "Troccoli", na glavnom splitskom trgu, napisan je prvi statut nogometnog kluba. Oko svega su se brzo usaglasili stavovi, osim imena kluba. Na kraju se prihvatilo ime "Hajduk" koje je predložio profesor Barać.

Rad kluba i statut prihvaćen je od Austro-Ugarske vlasti i od 13. Veljače 1911.g. postoji HAJDUK. Nakon toga svi građani Splita daju svoj udio u uređivanju igrališta zvanog "Kraljeva Njiva", koji je služio kao vojni poligon Austro-Ugarske Vojske. Fabijan Kaliterna iz Praga šalje prvu nogometnu opremu

PRVA HAJDUKOVA SLIKA

i nakon nekoliko trening utakmica između prvog i drugog sastava, Hajduk odigrava prvu službenu nogometnu utakmicu s klubom lokalnih talijanaša, "Calcioni". Utakmica je završila rezultatom 9:0 za Hajduk. Prvi gol u povijesti kluba postigao je Šime Raunig. Nakon toga, 1913.g., Hajduk ide na svoje prvo gostovanje u Zagreb i gubi protiv HAŠKA 3:2. 1923.g. Hajduk odigrava svoje prvo prvenstvo u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji ali te godine ne postiže mnogo. Iste godine odlazi na turneju po sjevernoj Africi gdje Hajduk postiže svoje prve velike internacionalne rezultate. Na toj turneji Hajduk pobjeđuje, rezultatom 3:2 tada veliki Marseille. Na povratku s turneje građani Splita priređuju Hajduku veličanstveni doček na splitskoj rivi i Hajduk postaje glavna tema svih razgovora. 1924.g. cijela momčad Hajduka (osim golmana koji je bio talijan) igra za reprezentaciju, zahvaljujući svojim velikim rezultatima koje su postigli na internacionalnom polju. Hajduk postaje inspiracija mnogim umjetnicima, pogotovo muzičarima, pa tako nastaje i opereta "Kraljica baluna", koju

je napisao Ivo Tijardović u povodu petnaestog rođendana Hajduka. 1927.g. Hajduk osvaja svoj prvi naslov prvaka, da bi sljedeće godine bio drugi, a već 1929.g. opet je prvak. 1941.g. Hajduk postaje prvak banovine Hrvatske, ali mu se ta titula u Jugoslaviji nikad nije ubrajala u trofeje. Poslije II svjetskog rata, 1946.g. Hajduk osvaja prvenstvo Hrvatske. 1950.g. Hajduk postaje prvak Jugoslavije bez izgubljene utakmice. Nitko nikada nije više ponovio taj uspjeh. Iste godine osnovana je Torcida, po uzoru na brazilske navijače. 1951.g. rekonstruira se Stari Plac, a godinu iza Hajduk osvaja šesti naslov prvaka. Prvak postaje ponovo 1954.g. i nakon

toga dolaze sušne godine u kojima Hajduk ništa ne osvaja i u kojima dolazi do smjene generacija. Sezone 1966/67 dolazi do buđenja Hajduka i osvajanja prvog Jugoslavenskog kupa. To je bila prva sezona u kojoj je Hajduk igrao u nekom UEFA kupu. Nakon toga, 70-ih godina, dolazi Hajdukova "zlatna generacija" koja

ostvaruje najveće rezultate u povijesti kluba: četiri titule prvaka (1971, 1974, 1975, 1979) i pet nacionalnih kupova (1972, 1973, 1974, 1976, 1977). Da nije bilo "istočnih" mučki, Hajduk bi i 1976.g. osvojio naslov prvaka i tako osvojio tri duple krune zaredom. Taj zlatni niz nitko u bivšoj državi više nikada nije uspio ponoviti. I u Europi Hajduk je imao uspjeha. 1972/73 dolaze do polufinala Kupa Pobjednika Kupova. Godine 1979, Hajduk se seli na novi stadion u Poljudu. Između 1980 i 1991 Hajduk još osvaja tri nacionalna kupa (1984, 1987, 1991), od kojih je ovaj 1991 najznačajniji jer je osvojen protiv tada moćne Crvene Zvezde, u Beogradu, pred sam početak rata. Hajduk je ponovio svoj veliki Europski uspjeh iz 1972., ušavši u sezoni 1983/84 u polufinale kupa UEFA. U prvom prvenstvu nezavisne Hrvatske, 1992.g., Hajduk osvaja titulu prvaka. Sezoni iza osvaja i svoj prvi hrvatski kup, 1993/94 ponovno šampionsku titulu. Kao prvak, ili osvajač kupa Hajduk igra i u superkupu sve tri godine i osvaja ga sve tri godine (1992, 1993, 1994). U

sezoni 1994/95, Hajduk osvaja i kup i titulu prvaka, a time automatski i superkup. Sezona 1994/95 značajna je po tome što je Hajduk ostvario jedan od najvećih uspjeha igrajući u ligi prvaka. Svojoj publici su momci u bijelom dresu pružili nezaboravne utakmice i plasirali se u četvrtfinale gdje su poraženi od kasnijeg prvaka Europe, nizozemskog Ajaxa.

TORCIDA HAJDUKOV 12 IGRAČ

Priča o Hajduku nije do kraja ispričana ako se ne spomene Torcida. Što je Torcida u stvari? Odgovora na ovo pitanje moglo bi biti beskonačno i svaki bi bio točan. Torcida je najstarija i najbrojnija navijačka skupina na teritoriju bivše Jugoslavije, pa tako i u Hrvatskoj. Osnovana je 29. listopada 1950. g. od grupice splitskih studenata u Zagrebu, po uzoru na brazilske navijače, a u povodu utakmice između Hajduka i Crvene Zvezde koja je odlučivala o prvaku. Na toj utakmici Hajduk je, bodren podrškom svojih navijača na stadionu i izvan njega, u 88 minuti postigao pobjedonosni gol i postao prvak Jugoslavije. To je bio dovoljan razlog za slavlje u Splitu. Vlada u Beogradu nije bila oduševljena ovim organiziranim navijanjem i nakon utakmice neki od osnivača Torcide završili su u zatvoru, a javne aktivnosti Torcide bile su zabranjene, što je bilo posebno izraženo nakon Hrvatskog proljeća 1971. g. Kroz ta vremena Torcida nikad nije napuštala Hajduka, već ga je bodrila nazivajući se raznim imenima. Ali 1980. g. Hajdukovi navijači ponovno osnivaju Torcidu i bodre Hajduka na svim utakmicama. Početkom Domovinskog rata mnogi članovi Torcide odlaze u Hrvatsku vojsku i daju svoje mlade živote za Hrvatsku, o čemu svjedoči spomen ploča postavljena na sjevernom djelu Poljudskog stadiona gdje se Torcida

nalazi kada Hajduk igra utakmice na "Poljudskoj ljepotici". I u hrvatskoj državi, uz pomoć Torcide osvaja titule i ostvaruje svoje najveće uspjehe u Europskoj ligi prije dvije godine. Što ta podrška znači, najbolje govori zadivljenost velikih igrača, koji su u Splitu igrali protiv Hajduka, kao što su Preud'homme, Cannigia, Rijkaard i ostali. Treba znati da Torcida postoji diljem Dalmacije i Hrvatske, pa i svijeta.

Tome svjedoče transparenti tijekom Hajdukovih utakmica kada se na njima vide imena mnogih gradova iz Hrvatske i svijeta. Najpoznatiji transparent, kad Hajduk igra međunarodne utakmice, je: TORCIDA ROTTERDAM. Na kraju treba samo reći da grafit "HAJDUK ŽIVI VJEČNO" na sjeveru poljudskog stadiona dovoljno govori o tome koliko će Torcida još bodriti Hajduk.

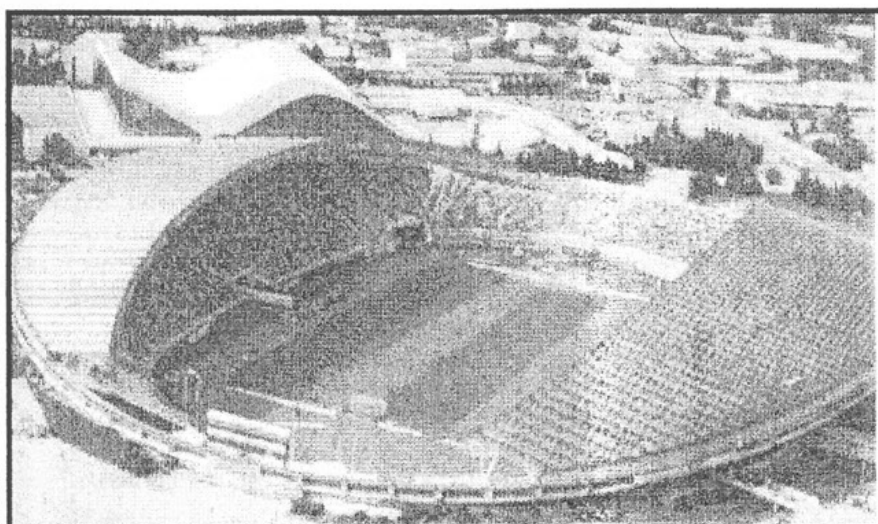
HAJDUKOVE TITULE

NACIONALNI PRVAK: 1927, 1929, 1941, 1950, 1952, 1954, 1971, 1974, 1975, 1979, 1992, 1994, 1995.

OSVAJAČ KUPA: 1967, 1972, 1973, 1974, 1976, 1977, 1984, 1987, 1991, 1993, 1995.

POBJEDNIK SUPERKUPA: 1992, 1993, 1994, 1995

Ivan Bakalić

HAJDUKOV STADION "POLJUDSKA LJEPOTICA"

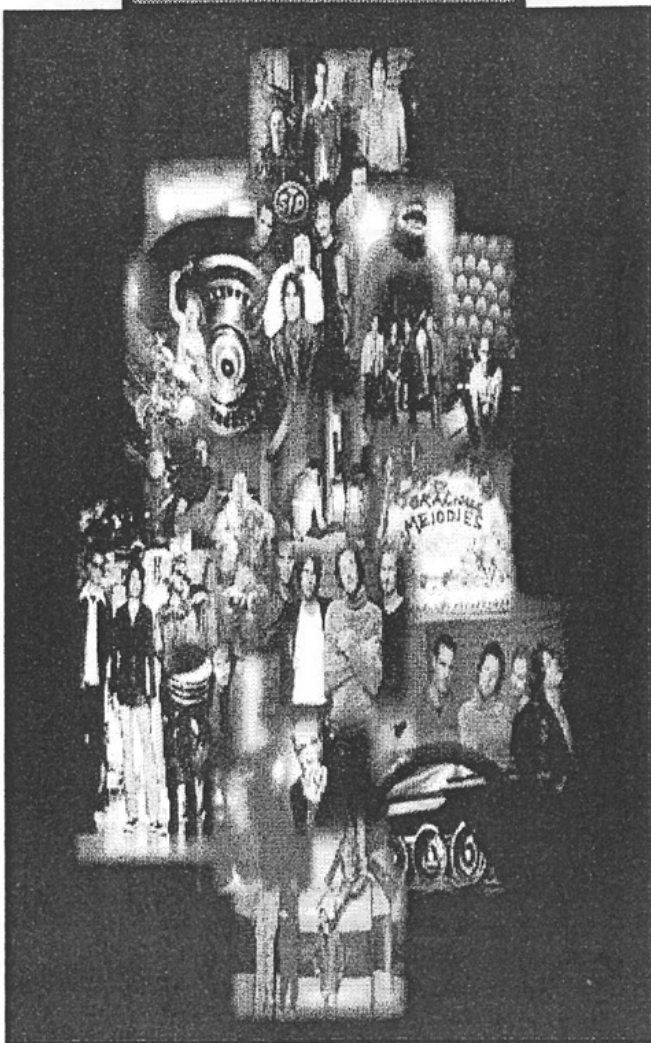
STONE TEMPLE PILOTS

Posljednja rock-senzacija, koja se odaziva na ime "grunge", krenula je početkom ovog desetljeća poput epidemije iz jednog jedinog gradića na sjeverozapadu Amerike, zarazila cijeli zapadni svijet te svojom energijom i inventivnošću promijenila isključivane i već pomalo dosadne standarde u rock-glazbi. Upravo zahvaljujući toj činjenici Seattle je postao "Graceland" ne samo za grungere već i širu rock publiku. Zahvaljujući medijskoj eksponiranosti ovih glazbenika koji su kao dio svojega imagea nosili karirane flanel košulje, cijene istih tih košulja su u Americi skočile s 3.5 na 150\$.

Jedan od najzanimljivijih grunge-bandova danas su "Stone Temple Pilots" iliti "piloti kamenog hrama" koji su svoj status i čvrst položaj na američkoj rock sceni stekli već prvim albumom. Ovome ide u prilog činjenica da Stone Temple Pilots nisu iz Seattlea, ali se svojom glazbom drže rame uz rame sa Seattle velikanima poput Pearl Jam, Soundgarden, Alice In Chains i Nirvana. Da, tako je nisu iz tog lijepog gradića već nešto južnije, tj. iz Californie.

Stone Temple Pilots su Scott Weiland (vocals), Dean Deleo (guitar), Robert Deleo (bass) i Eric Kretz (drums). Priča započinje negdje sredinom osamdesetih kada se braća Deleo vraćaju u rodnu im Californiju. Usporedo s tim Weiland koji je odrastao u Clevelandu (Ohio) seli se u Californiju. Prije toga braća Deleo su svirali u grupi pod nazivom "Tyros" dok je Weiland bio uključen u "Orange Country Punk-Rock Scene". Sudbonosni trenutak za STP je susret Roberta i Weilanda u noćnom klubu za vrijeme održavanja Black Flag Showa u Long Beachu. Nakon kraćeg druženja izlaze u noćni klub gdje Eric Kretz svira sa lokalnim bandom. Oduševljeni Ericovim majstorskim sviranjem bubnjeva odlučuju ga pozvati da radi zajedno s

—MELODIJE
KALIFORNIJSKIH
KARIRANIH
KOŠULJA

njima. Grupu nazivaju "Mighty Joe Young" i pod tim imenom prvi put nastupaju u kolovozu 1990. godine u klubu "Whisky" (L.A.). No prvi veći uspjeh doživljavaju 1992. na nastupu u "Klubu bez imena" (Club With No Name) kada ih zapaža menager "Trade Artistsa" Don Muller te im predlaže snimanje ploče za Atlantic Records. Nekoliko tjedana prije objavljivanja njihovog prvijenca "Core" njihov odvjetnik ih obavještava da već postoji blues-pjevač sa imenom "Mighty Joe Young" te band mijenja ime u "Stone Temple Pilots" (po motornom ulju STP). Inače, zanimljivo je to što riječi Stone Temple Pilots nemaju ništa zajedničko s logom motornog ulja "STP" osim početnih slova.

Prvi album "Core" izdavaju u rujnu 1992. Album doseže platinastu nakladu te izbacuje nekoliko hit-singlova kao što su "Sex Type Thing", "Wicked Garden", "Plush" i "Creep" (po meni jedna od najboljih akustičnih stvari novijeg datuma). U lipnju 1994 snimaju drugi album pod nazivom "Purple" koji ponavlja uspjeh svojeg prethodnika prošetavši se vrhovima top-lista i izbacivši hit-singlove poput "Vaseline" i "Interstate Love Song". Pjesma "Big Empty" sa ovog albuma pojavljuje se na soundtracku filma "Vrana" (The

Crow). Na vrhuncu njihovog uspjeha Weiland biva uhapšen zbog posjedovanja droge te je poslan na rehabilitaciju. Nakon njegovog oporavka band se ponovo okuplja i snima treći album (1996) pod nazivom "Tiny Music...Music from The Vatican Gift Shop" koji sadrži i danas aktualne hitove "Big Bang Babe", "Lady Picture Show" i "Trippin' On A Hole In A Paper Heart". Na žalost band i ovoga puta prekida turneju jer se Weiland dobrovoljno javlja u rehabilitacijski centar za odvikavanje od droge.

Stone Temple Pilots su band koji se može pohvaliti da posjeduju "ono nešto" koje ih izdvaja iz gomile prosječnih bandova, a činjenica da u svojoj karijeri nisu snimili loš album samo ide k tome u prilog. Na kraju mogu reći samo jedno - bravo "Pilotsi"!

Nikša Botica

STONE TEMPLE PILOTS: CREEP

Intro: PLAY 2x

C-B7-Em7

Verse:

Em7 C B7 Em7

-----Forward yesterday, makes me wanna stay

C B7 Em7

What they said was real, makes me wanna steal

C B7 Em7

Livin' under house, guess I'm livin', I'm a mouse

C B7 Em7

All's I got is time, got no meaning, just this rhyme

Pre-Chorus:

G Asus2 Em7

Take time with the wounded hand, 'cuz it likes to heal

G Asus2 Em7

Take time with the wounded hand, 'cuz it likes to steal

G Asus2 C B7

Take time with the wounded hand, 'cuz it likes to heal; I like to steal

Chorus: PLAY 8x with following lyric:

```
e-----
B-----
G-----
D---0---0---0---0---0-2-0-
A---2---0---0---0-0-2---
E--0---0-2---2-3-----
```

```
e-----
B-----
G-----
D---0---0---0---
A---2---0---0---0-1-2---
E--0---0-2---2-3-----
```

I'm half the man I used to be (Yes I feel as the dawn it fades to gray)

Well I'm half the man I used to be (Yes I feel as the dawn it fades to gray)

Well I'm half the man I used to be (Yes I feel as the dawn it fades to gray)

Well I'm half the man I used to be, half the man I used to be

Pre-Verse:

Em7

Verse:

Em7 C B7 Em7

Feelin' uninspired, think I'll start a fire

C B7 Em7

Everybody run, Bobby's got a gun

C B7 Em7

Think you're kinda neat, then she tells me I'm a creep

C B7 Em7

Friends don't mean a thing, guess I'll leave it up to me

Nikša Botica

tiskara
pavleković

MALA FIRMA ZA VELIKE POSLOVE

Tiskara Pavleković nudi usluge uvezivanja diplomskih radova po povoljnoj cijeni od 55 kuna po komadu.

Dodatna pogodnost za čitatelje **GREGALA** : 10% jeftiniji uvez svakome tko dođe sa svojim brojem Gregala.

Tel:412-799 Fax:412-779

Caffe bar **MIRAKUL** na Ekonomskom fakultetu svaki drugi četvrtak prije studentske zabave organizira vodka-party (nemojte propustiti; savjet je uredništva koje kašnjenje ovog broja opravdava upravo spomenutim događajem).

Uz to, svake srijede se organizira turnir u pikadu.

Ako želite proslaviti obranu diplomskog rada, sjetite se caffe bara

MIRAKUL